

27. JUNIJ — DAN SAMOUPRAVLJAVCEV

V okviru številnih letošnjih aktivnosti, ki jih spodbujajo republiški in zvezni kongres ZK, skupščinske volitve in priprave na kongrese ZSS in ZSMS je kljub samoupravljalcev občine Ljubljana Vič-Rudnik pripravil proslavo tega dne.

Ob navzočnosti domala vseh predstavnikov samoupravnega življenja naše občine, tako organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, občinske skupščine in skupščin samoupravnih interesnih skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij, je na tem srečanju spregovoril Vukadin Ivković — dobitnik republiškega priznanja samoupravljalcev za leto 1976. Zbrani so nato prisluhnili še posebej pripravljenemu kulturnemu programu, ki se je iztekel z izrečeno in izpeto revolucionarno delavsko pesmijo v izvedbi Koroškega akademškega pevskega zbora in recitacijah Janeza Rohačka.

Mestno priznanje samoupravljalcev za leto 1978 je iz naše občine prejel Gabrijel Trček — rezkalec v Žičnici, republiško priznanje samoupravljalcev pa SOZD Mercator.

Nagrajencema iskreno čestitamo!

SPOŠTOVANI BRALCI!

Bliža se čas, ki ga namenjamo letovanjem in zasluženim letnim počitkom. Glasilo »Naša komuna«, tako kot vsako leto v poletnih dneh, ne bo izšla, zato vas opozarjamo, da bo naslednja, se pravi deveta številka, prišla v vaše domove predvidoma v zadnjih dneh avgusta. Do takrat pa vam želimo veliko prijetnih trenutkov in sončnih dni!

UREDNIŠTVO »NAŠE KOMUNE«

Čas košnje

PREOBRAZITI DELEGATSKO DELOVANJE!

Mirno lahko ugotovljamo, da smo v tem obdobju že kar krepko zaorali ledino drugega mandatnega obdobja delegatskih skupščin. To pa pomeni oziroma naj bi pomenilo, da dosega delegatske aktivnosti, če jih lahko tako zelo enostavno poimenujemo, svoj polni zagon. Prav bi bilo tako. Za to smo se tudi s svojimi hotenji in visoko udeležbo na nedavnih volitvah kot občani in delovni ljudje tudi opredelili. Izvolili smo samo v naši občini več kot 5000 delegatov, naših sotovarišev, katerim smo v bistvu dali naše polno zaupanje, da interese vseh nas izoblikujejo v naše skupne razvojne odločitve. Bili smo mnenja, da smo zbrali najboljše, najbolj aktivne in če hočemo tudi najbolj zavzete tovarišice in tovariše. Morda je preuranjeno ugotavljati in še posebej nasploh ocenjevati njihovo aktivnost, saj je med njimi mnogo takšnih, ki tovrstno družbeno dolžnost opravljajo prvič. Vendar pa ne gre prezreti nekaterih dejstev, ki lahko kaj kmalu vržejo slabo luč tudi na delovanje nekaterih ostalih delegacij. V mislih imamo kaj slab obisk na prvih sejah temeljnih delegacij oziroma konferenc delegacij, npr. Mizarstvo Vič, dalje preslabo »preštudirano« gradivo za seje skupščin (npr. na predzadnji seji zbora krajevnih skupnosti je očito le malokatera delegacija pozorno prebrala dnevni red, ki je opozarjal tudi na dodatno sejno gradivo in podobno). Vsekakor pa se moramo že kar takoj soočiti še z enim dejstvom, namreč nad udeležbo. Ne razpolagamo sicer s prisotnostjo delegatov na sejah skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, nedvomno pa ugotovitev z zadnjih sej občinske skupščine veljajo v dobršni meri tudi zanje.

Kaj pravzaprav pomeni, da ostaja delegatsko mesto na sejah prazno? Tako so imele na seji svojega delegata vse krajevne skupnosti razen KS Turjak, Barje, Golo, Horjul in Lavrica oziroma od 49 delegatskih mest v zboru združenega dela je bilo zasedenih le 36. Omenimo naj še, da je bilo na seji prisotnih od 30 izvoljenih delegatov družbenopolitičnega zbora le 16! Čeprav se zagotovo novoizvoljene delegacije in konference delegacij srečujejo z raznovrstnimi težavami, tudi tehničnega značaja, neudeležbe ne sme biti oziroma postati pravilo.

Posebej še, če se soočimo še z enim dejstvom, da so bili tudi prvi izobraževalni seminarji organizirani za vodje delegacij in konferenc delegacij razmeroma slabo obiskani. V jeseni bo intenzivno stekla akcija izobraževanja delegatov. Prav skozi te oblike usposabljanja delegatov in njihovo redno in polnoštevilno prisotnostjo, bodo lahko tudi metode delovanja samega delegatskega sistema zaživele.

Naj ob tem spregovorimo še o eni strani medalje — delegatskem informiranju. Za to je do neke mere zadolženo tudi naše uredništvo, ki je ob nenadnem seminarju za vodje delegacij in konferenc delegacij izvedlo tudi kratko anketo. Čeprav še ni obdelana, lahko potrdimo, da so bile tudi tokrat izrečene že znane ugotovitve o informiranju delegatov. Na kratko: kratke, za odločanje pripravljene, jasno napisane in konkretno obrazložene ter vsej delegatski bazi dostopne informacije so lahko tiste, ki bodo čvrsta podlaga in opora za odločanje v delegatskih skupščinah. Izpolniti te želje oziroma zahteve sicer ne bo vedno enostavno, vendar bomo verjetno že v jesenskem obdobju lahko posredovali preko delegatske priloge (ki naj bi bila tudi bolj pregledna, vendar pa bo še vedno izhajala v sklopu glasila) tudi tehtnejše informacije.

JANJA DOMITROVIČ

XI. KONGRESU ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

Z zasedanja vseh treh zborov delegatske skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik pošiljamo XI. kongresu ZKJ iskrene pozdrave in želje za uspešno in tvorno delovanje.

Dokumenti, ki so v tem trenutku razgrnjeni kot delovno gradivo pred delegati XI. kongresa, so hkrati tudi vsebina in vodilo naše nadaljnje akcije. Naše skupne aktivnosti in tvorna prizadevanja pa ne zasledujejo le kratkoročnih ciljev, doseči želimo trajne družbene vrednote, ob katerih bo naš delovni človek svobodno ustvarjal in razpolagal z rezultati svojega dela. Pri tem se bomo ozirali na velike dosežke, zasnovane na

marksistični misli, prepleteni s Titovo vizijo razvoja naše socialistične samoupravne skupnosti.

Z zaupanjem in prepričanjem stopamo jutrišnjemu dnevu naproti z Zvezo komunistov kot vodilno idejnopolično silo na čelu. Sklepi XI. kongresa nas zavezujejo, da se bomo še bolje samoupravno organizirali in delegatsko delovali, da bo množičnost naših samoupravnih interesov našla potrditev v slehernem razreševanju skupnih razvojnih načrtov.

DELEGATI VSEH TREH ZBOROV
SKUPŠČINE OBČINE LJUBLJANA
VIČ-RUDNIK

LJUBLJANČANI NA REKI

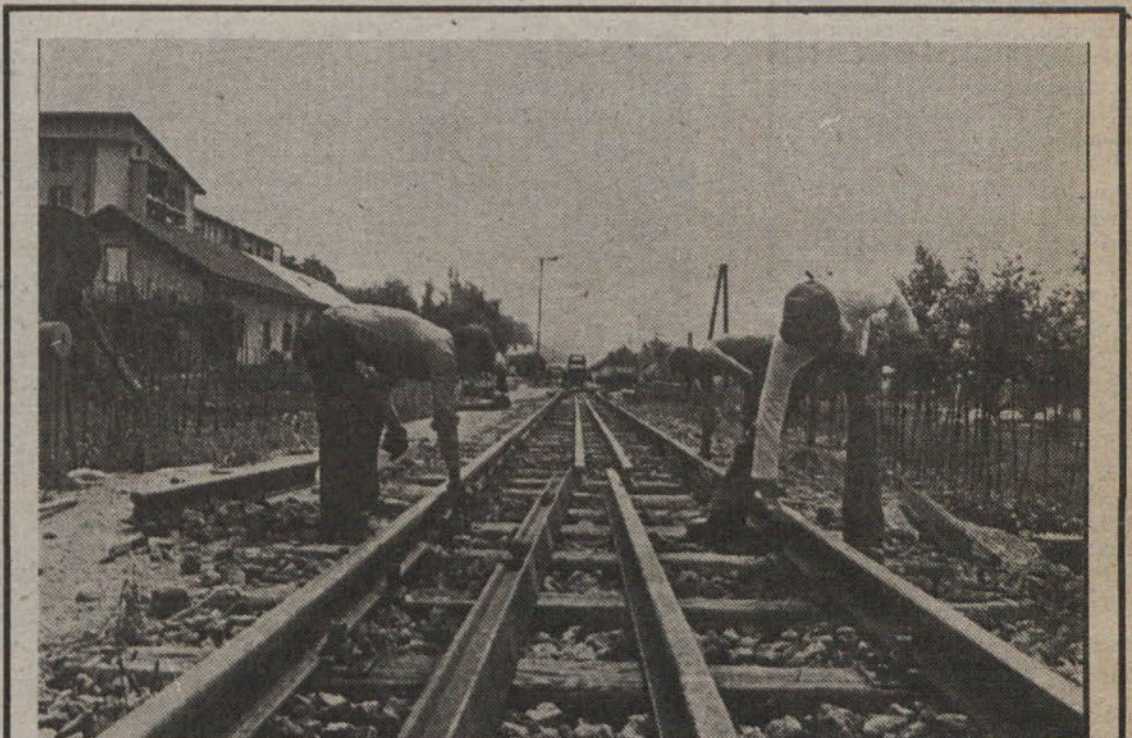
Skoraj 1500 Ljubljančanov je 17. junija vrnilo obisk Rečanom. Čeprav je bilo vreme kaj muhasto, je dan minil v prijetnem srečanju in koristnih razgovorih ob izmenjavi delovnih izkušenj.

Slavnostna in nepozabna ostaja pa slovesnost v domu Mladosti, kjer je bil ob pesmi in plesu izrečen topel in doživeti pozdrav bratstvu in enotnosti dveh mest.

Naj povemo, da je iz naše občine obiskalo Reko poleg predstavnikov občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij še osem delegacij, in sicer iz KS: Krim-Rudnik, Barje, Notranje gorice, Milan Česnik in Rožna dolina ter strelske družine iz Velikih Lašč, občinske strelske zveže in komunalnega podjetja Ljubljana — TOZD Nizke gradnje.

Posnetek s slovesnosti v Domu mladosti

Motiv z dolenske proge. Staro se umika novemu.

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE

DELEGATI O SAMOUPRAVNEM SPORAZUMEVANJU

PREDKONGRESNA
AKTIVNOST
SINDIKATA

Najpomembnejši dogodek občinske organizacije Zveze sindikatov Ljubljana Vič-Rudnik je bila prav gotovo skupščina, ki se je sestala 28. junija. Delegati so na seji poslušali poročilo o delu občinske organizacije zveze sindikatov Ljubljana Vič-Rudnik v preteklem mandatu obdobju, izvolili občinski svet zveze sindikatov in nadzorni odbor, izvolili delegate za deveti kongres Zveze sindikatov Slovenije in osmi kongres Zveze sindikatov Jugoslavije, obravnavali evidentiranje kandidatov za člane mestnega medobčinskega, republiškega sveta ZSS, ter sveta ZSJ. Delegati so tudi potrdili programsko usmeritev občinske organizacije zveze sindikatov.

Akcijski program določa opravila predkongresne dejavnosti, ter izvolitev in konstituiranje novega občinskega sveta ZSS. Naloge zastavljene v akcijskem programu, so obsežne, vendar so bile doslej dobro in pravočasno opravljene.

Prelomna datuma pri delu občinskega sindikalnega sveta sta nedvomno skupščina občinske organizacije sindikata v mesecu juniju in kongres slovenskih sindikatov v mesecu oktobru. Priprave za skupščino in deveti kongres slovenskih sindikatov so zahtevale in bodo tudi v naprej številna opravila, med njimi so najpomembnejša naslednja: Evidentiranje kandidatov za člane občinskega sveta ZSS, evidentiranje kandidatov za oba kongresa, ter izvolitev delegatov za skupščino občinske organizacije ZSS so v osnovnih organizacijah in v občinskem sindikalnem svetu že opravili. Osnovne organizacije sindikata so tudi že obravnavale in sprejele enotno kandidatno listo za člane in funkcionarje občinskega sveta ZSS in kandidatno listo delegatov za 9. kongres ZSS in 8. kongres ZSJ.

V pripravljalnem obdobju je občinski svet zveze sindikatov sprejel začasni statutarni sklep o izpolnitvi organizacije zveze sindikatov. Po tem sklepu so organi zveze sindikatov v naši občini: skupščina, konferenca, občinski svet, predsedstvo občinskega sveta in nadzorni odbor. Pomembno pri novi organiziranosti sindikata so delegatski odnosi, ki zagotavljajo povezanost občinskega sveta zveze sindikatov z osnovnimi organizacijami sindikata in njihov vpliv pri oblikovanju in sprejemanju stališč in sklepov občinskega sindikalnega sveta.

Evidentiranje kandidatov mora po tem sklepu upoštevati kriterije, ki so naslednji: evidentirani kandidati morajo s svojim delom izpričati politično opredeljenost za socializem, uresničitev interesov delavskega razreda ter uveljavljanje socialistične demokracije, morajo biti dobri delavci, ter družbeno-politično aktivni.

Širše poročilo s seje skupščine občinske organizacije sindikata bo objavljeno v prihodnji številki.

F. PREŠEREN

Tretje zasedanje nove delegatske skupščine se je odvijalo hitro in brez zastojev ter — žal — skoraj brez razprave ob posameznih točkah dnevnega reda. Z izjemo redkih delegacij, se k razpravi ni prijavil nihče od prisotnih. Ob vseh pogovorih in razpravah o tem, kakšna je vloga delegatov in delegacij, se zaenkrat še vedno priključijo k razpravi delegati samo takrat, kadar obravnavana tema neposredno zadeva njihovo sredino in interese mnenj in zaključkov, ki naj bi jih delegacije naredile in imele za posamezne procese v naši družbi, namreč ni bilo slišati.

Če spregovorimo o zasedanju zbora združenega dela na junjski seji občinske skupščine, je treba poudariti predvsem to, da je bila tretja točka umaknjena z dnevnega reda. Delegati bi morali namreč glasovati za sprejem predloga odloka o sprejemu prispevnih stopenj za financiranje dejavnosti samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti. Ker pa so se pred zasedanjem delegatske skupščine vse delovne organizacije in vsi zasebni obrtniki v naši občini podpisali aneks k samoupravnemu sporazumu o prispevnih stopnjah, glasovanje ne bi bilo potrebno.

Na podlagi sprejetega zakona namreč poteče začasno financiranje, ki je bilo določeno do 30. junija letos, zato je bilo treba zagotoviti sredstva tudi za drugo polovico letošnjega leta. Prispevne stopnje za posamezne interese skupnosti družbenih dejavnosti bodo v drugi polovici letošnjega leta nekoliko nižje, kar pa ne bo zmanjšalo celotne vsote prispevkov delovnih organizacij.

Na junjski seji so delegati namreč sprejeli tudi predlog odloka o določitvi stopnje pri-

spevka za tiste obvezance, ki niso podpisali samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za opravljanje kolektivnih komunalnih storitev ter za vzdrževanje in obnavljanje komunalnih objektov in naprav skupne porabe na območju naše občine v drugem polletju letošnjega leta.

Ta prispevna stopnja je, kakor je bilo razvidno iz delegatske priloge v prejšnji številki našega glasila, 0,93 odstotka od celotnega doseženega dohodka, zmanjšane za priznane stroške poslovanja. V skupnem seštevku vseh prispevnih stopenj bo obremenitev celotnega doseženega dohodka delovnih organizacij in zasebnih obrtnikov torej nižja od 0,93 odstotka. Še vedno pa je plačevanje dodatnih obveznosti, ki v začetku leta niso bile predvidene, pred vzgojno izobraževalne ustanove postavila vprašanje, kako bodo to obveznost lahko izpolnjevale. Samoupravno interesno skupnost za izobraževanje bodo sicer prosile za dodatna sredstva, vendar vsaj do konca leta teh sredstev ne bodo mogle dobiti, ker jih skupnost za izobraževanje ni predvidela v finančnem načrtu. Mestna izobra-

ževalna skupnost pa je trenutno izčrpala vsa sredstva, s katerimi naj bi priskočila na pomoč.

Na mestu je bila torej pripomba delegatske konference 2, da bi vsa dejstva morala biti zbrana in dana v razpravo že oktobra meseca v letu, da bi delovne organizacije obremenitve lahko predvidele v svojem finančnem načrtu za sledeče leto.

Po krajši razpravi, ki se je v glavnem vrtela okrog podpisovanja samoupravnih sporazumov, so tudi delegati krajevnih skupnosti sprejeli predlog odloka o določitvi prispevne stopnje za financiranje komunalnih dejavnosti. Delegati so upravičeno zahtevali pojasnila o poteku samega podpisovanja in bili mnenja, da tudi družbenopolitične organizacije občasno analizirajo spremljajoče pojave, ki so prisotni ob teh akcijah, posebej, če se v procesih svobodne menjave dela večkrat nekatere iste delovne organizacije. Sicer pa so z zadovoljstvom ugotovili, da miselnost proračunske logike v razreševanju skupnih družbenih dejavnosti skupnega in posebnega družbenega pomena prihajajo pod okrilje financiranja iz združenih sredstev, da pa je to marsikdaj še vedno potrebno reševati »po hitrem postopku«, so delegati sprejeli tudi predlog odloka za financiranje dejavnosti samoupravne skupnosti za varstvo pred požarom občine Ljubljana Vič-Rudnik.

M. K. — J. D.

MLADINSKE
DELOVNE
AKCIJE

Mladi Vičani v Posočju, na progi Šamac-Sarajevo, v Makedoniji in na PST

Zapirajo se šolska vrata, tu je čas počitnic, ki pa jih bo marsikdo izkoristil tudi s tem, da se bo odločil za udeležbo na mladinski delovni akciji.

Na OK ZSMS Ljubljana Vič-Rudnik že dalj časa potekajo intenzivne priprave na letošnje mladinske delovne akcije, saj smo organizatorji kar 4 mladinskih delovnih brigad. Od teh so se brigadirji z MDA Posočje 78 že vrnili, v ponedeljek 3. julija pa odhaja MDA Ljubo Šercer na zvezno MDA Šamac-Sarajevo. Brigada izjemoma šteje kar 100 brigadirjev, ki bodo skoraj mesec dni gradili drugi tir železniške proge od Doboja do Zenice. Naša brigada bo bivala v naselju Nemila pri Tuzli.

Tudi za brigadirja se priprave na akcijo začnejo že mnogo prej, saj mora opraviti zdravniške preglede, sodelovati na lokalnih akcijah, na brigadnih konferencah pa se seznani z delom in spozna nove obraze.

7. julija pa krene na pot v Makedonijo naslednja brigada, ki se bo udeležila MDA Plavčevica 78. Naselje in delovišče se nahajata v bližini Štipa na višini 1600 m. Brigadirji bodo gradili cesto skupaj s štirimi brigadami iz ostalih krajev Jugoslavije.

OK ZSMS pa se pripravlja tudi na lokalno MDA PST 78 (pot spominov in tovarništva), ki se prične 26. julija. Brigadirji bodo nadaljevali z gradnjo zelenega prstana okoli Ljubljane na odcepih Murgle in Koseze, naselje pa bo urejeno na območju naše občine.

Mladinke in mladinci, še vedno se lahko prijavite za to akcijo.

CILKA KAPLAN

VOLILNA KONFERENCA ZSMS

MLADINCI MORAJO BITI AKTIVNI POVŠOD!

»Samoupravni družbeni položaj mladega človeka še ni utrjen glede na prispevek v izgradnji naše skupnosti. Kljub temu, da še vedno obstajajo tendence za reduciranje mladinske organizacije zgolj na manifestacije, tehnična opravila in preživljanje prostega časa, se mlada generacija s svojo, vedno večjo osveščenostjo vključuje v družbenoekonomsko vprašanje in to ne na temeljih generacijskega konflikta, temveč na temeljih usklajevanja, dogovarjanja in sporazumevanja z drugimi subjekti oziroma strukturnimi deli naše družbe.

Včasih je naša prisotnost resda še zgolj formalna, ne dosegamo še velikih, kakovostnih rezultatov, toda iskati moramo na dosežanih spoznanjih take rešitve, organiziranost in metode dela, ki nam bodo lahko zagotovile uspešno vključevanje v delovanje samoupravnega socialistič-

nega sistema,« bi lahko na kratko povzeli del poročila o delu mladinske organizacije v naši občini. V mesecu juniju je občinska konferenca ZSMS pripravila volilno-programsko konferenco.

Mladinska organizacija se namreč že nekaj časa pripravlja na X. kon-

gres ZSMS. Poleg tega so na junjski seji izvolili novo vodstvo mladinske organizacije ter delegate za X. kongres ZSMS.

Predsednik občinske konference ZSMS naše občine bo tudi v novem mandatu obdobju Marko Golob. Za podpredsednika so delegati potrdili Mitjo Anžurja ter za sekretarja Alojza Tomca. Izvoljen je bil tudi odbor za statutarne vprašanja — predsednica je Breda Skube ter nadzorni odbor — predsednica Mira Briški.

Na programsko-volilni konferenci ZSMS je mladim spregovoril tudi

predsednik občinske konference SZDL Franci Malovrh. Na kratko je orisal pomen prisotnosti mladih na vseh področjih našega družbenopolitičnega in družbenega življenja. Med drugim je dejal: »Mladi sestavljajo znaten del naših družbenopolitičnih skupnosti. V krajevni skupnosti ne bi smelo biti organizacije ali skupnosti, v kateri mladi ne bi imeli svojih zastopnikov. Prav mladi so namreč kader za bodoče aktiviste v našem družbenopolitičnem življenju in zato je njihova vzgoja za bodoče naloge še kako pomembna.«

Od približno 18.000 mladih v naši občini je 9300 vključenih v ZSMS. Njihova vloga se krepi iz dneva v dan, saj s svojo aktivnostjo vedno pogosteje opozarjajo na svojo prisotnost tudi na tistih področjih našega življenja in dela, kjer je bila njihova vloga dolgo časa le formalna.

MOJCA KAUCIČ

KANDIDATI ZA DELEGATE
ZA X. KONGRES ZSMS

1. Anžur Mitja
2. Zrimšek Zdravko
3. Verbič Breda
4. Svete Mira
5. Babič Maja
6. Tomc Alojz
7. Arh Miran
8. Sojer Miloš
9. Sever Dragi
10. Jurečič Jože
11. Jurčević Milka
12. Krč Igor
13. Delegat OŠ
14. Delegat SŠ
15. Delegat dijaškega doma

VIČANI
USPEŠNI

Kakor vsako leto se je iz naše občinske organizacije ZRVS udeležila kombinirana ekipa Republiške OTV-78, ki je letos bila v Trbovljah 9. in 10. junija.

Naša ekipa je bila zelo dobro pripravljena tako iz taktičnega dela, kot pografije in vojnopolitičnega dela, ter ostalih veščin: plezanje po vrvi, met bombe na odrejeni cilj in streljanje z malokalibrsko puško.

Naša ekipa v sestavi:

KO ZRVS:

1. Stanislav Rotar, član KO ZRVS Brezovica
2. Borut Žerjav, član KO ZRVS Kolesija in
3. Janez Žagar, član KO ZRVS Ig.

Predstavniki ZSMS:

1. Janez Drož
2. Borut Lenardič
3. Matjaž Perpar (vsi člani taborniškega odreda Močvirski tulipani)

Ekipa je v skupnem plasmanu osredla 2. mesto v republiškem merilu za dosežke so bili nagrajeni ločeno, tako je ekipa ZSMS prejela pokal, zračno puško in vsak udeleženec knjigo.

Ekipa ZRVS pa je prejela kot nagrado »grafoskopa«.

ORIENTACIJSKO TAKTIČNE VAJE

TUDI LETOS USPEŠNO

Občinska organizacija ZRVS je tudi letos skrbno pripravila orientacijsko taktične vaje, ki se jih je na področju Velikih Lašč v štirih junjskih dneh udeležilo blizu 1500 članov. Čeprav je vreme nagajalo, je bila kljub temu udeležba zelo dobra, pa tudi potek samih vaj se je odvijal brez zastojev. V splošni oceni organizatorjev in vodstva vaje je zabeleženo, da se iz leta v leto kvaliteta znanja izboljšuje, predvsem na ideološko-političnem usposabljanju.

- 1) Na strelski liniji: tudi tu ne manjka tekmovalnega duha, odloča pa seveda zadetek v polno.
- 2) Svojo taktično rešitev mora udeleženec tudi obrazložiti, in sicer praktično na terenu samem.
- 3) Skupina se pred zagovorom naloge še posvetuje, v pomoč pa so ji tudi razni pripomočki in topografske karte.

V PREDKONGRESNIH RAZPRAVAH RAZPRAVA O KMETIJSTVU

V okviru razprav o predlogu predkongresnih dokumentov je komite občinske konference ZKS Ljubljana Vič-Rudnik sredi junija organiziral posvet o »Nalogah ZKS pri uresničevanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v kmetijstvu, gozdarstvu in na vasi«.

Udeleženci posveta so tako pregledali sklepe s področja razvoja kmetijstva in gozdarstva ter uveljavljanje novih družbenoekonomskih odnosov ter preobrazbe vasi, sprejetih v okviru Zveze komunistov, začenši s sklepi 2. seje konference ZKS leta 1970, dokumenti 8. kongresa ZKS in seveda tezami za pripravo stališč in dokumentov 11. kongresa ZKS.

V plodni razpravi, ki je nato sledila, so prisotni spregovorili o sedanjem stanju organiziranosti in delovanju posameznih kmetijskih delovnih organizacij v skladu z zakonom o združenem delu in seveda o njihovih nadaljnjih prizadevanjih v skladu s srednjeročnim programom razvoja naše občine.

Seveda pa razprava ni mogla mimo novih kmetijskih zakonov, ki se sedaj pripravljajo, to je zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zemljiščih, zakona o združevanju kmetov, zakona o pogojih in postopkih za pridobitev pravice do preživninskega varstva kmetov ter zakona in intervencijah in kompenzacijah v kmetijstvu in porabi hrane.

Več pozornosti sklepom in stališčem tega posveta bodo namenili v septembrski številki Naše komunne, ko bomo podrobneje spregovorili tudi o samih razpravah o osnutkih prej omenjenih zakonov.

RAZŠIRJENA SEJA OK ZKS

OSNOVNE ORGANIZACIJE — ODLOČILNI NOSILCI AKCIJE

Člani občinske konference SZDL so se skupaj s sekretarji osnovnih organizacij ZK 13. junija sestali na posvetu, ki je bil v prvi vrsti namenjen aktualnim vprašanjem idejnopolitične organiziranosti in delovanju občinske organizacije ZKS, ki jo danes sestavlja 3549 članov ZK (z reorganizacijo Univerzitetnega komiteja ZKS se je število osnovnih organizacij in članstva pri nas povečalo), ki so vključeni v 161 osnovnih organizacij. Objavljamo del referata namestnika sekretarja občinskega komiteja Vasje Butine, ki je bil v celoti namenjen tem vprašanjem.

»Posebno pozornost moram nameniti osnovni organizaciji ZK kot temeljni obliki in subjektu celotne politike in idejnopolitičnega delovanja komunistov. Prav po svojih osnovnih organizacijah zveza komunistov uresničuje neposredno zvezo z delavskim razredom in delovnimi ljudmi, saj je preko njih vitkana v osnovne družbene celice, v

temeljne organizacije združene dela in delovne ter krajevne skupnosti. Zato je potrebno nadaljevati z ustanavljanjem osnovnih organizacij povsod tam, kjer so za to dane objektivne možnosti oziroma ustvarjati možnosti za ustanavljanje osnovnih organizacij v vseh okoljih, kjer jih še ni, pri čemer število članov ne bi smelo biti ovira. Osnovne or-

ganizacije morajo biti bolj kot do sedaj odločilni subjekti idejne in politične akcije ZK in organiziranega delovanja članstva.

Za takšno delo morajo osnovne organizacije črpati znanje, informacije, sugestije in predloge ter smernice iz sklepov kongresov in drugih odgovornih organov ZK kot tudi občinskih organizacij, iz dela delegacij v združenem delu in družbenopolitičnih skupnostih, iz kolektivov in njihovih samoupravnih organov, iz sekcij in drugih organov SZDL in podobnih organov v sindikatu in mladini, iz strokovnih služb ter vseh drugih demokratičnih komunikacij z državnimi organi in družbenimi organizacijami. Osnovne organizacije se ne

smejo zapirati vase, presegati morajo mnogokje izražene težnje in poskuse zatiranja v podjetniške, občinske in regionalne okvire ter preprečevati uveljavljanja ožjih interesov na račun splošnih družbenih interesov. Še posebno pa se morajo borovati proti temu, da bi postale odvisne od poslovnih organov v organizacijah združenega dela.

Idejnopolitično delovanje osnovnih organizacij v vzgojnoizobraževalnih ustanovah, še zlasti na univerzi in znanstveno raziskovalnih ustanovah mora več prispevati predvsem k intenzivnejšemu povezovanju z družbenim okoljem, v katerem živijo z vsemi njihovimi problemi, pa tudi k hitrejšemu uresničevanju reforme teh ustanov, skladno s potrebami socialističnega razvoja naše samoupravne družbe. To zahteva nenehno aktivnost in večjo odgovornost osnovnih organizacij za hitrejši razvoj samoupravnih odnosov na tem področju in njihovo preoblikovanje kot sestavnega dela celotnega združenega dela. Osnovne organizacije na visokošolskih ustanovah postajajo z novim statutom sestavni del občinske organizacije ZK, na katerem območju delujejo, zato bo ta problematika bolj kot do sedaj postala sestavni del delovanja naše občinske konference in njenih organov.

Nekatere izmed teh osnovnih organizacij so po številu članov prevelike, nekatere se sestajajo največkrat ločeno za delavce in ločeno za študente, nekatere nimajo izvedene delitve dela v sekretariatu (namestnika, blagajnika, evidenčarja itd.), zato bo potreben v teh primerih dodaten napor članov osnovnih organizacij in vodstev za čimboljšo organizacijo in metode delovanja.

Čeprav navidežno pri občinski organizaciji ne gre za bistvene spremembe, bo potrebno poudariti, da celotne spremembe v organiziranosti najbolj zadenejo pravi občinsko organizacijo, zlasti še, kar zadeva metode delovanja in povezovanja ter v tem smislu povečano odgovornost članov občinske konference, komiteja, komisij in drugih organov občinske organizacije.

Na posvetu je bil potrjen predlog nove organiziranosti občinske organizacije ZKS, katere najvišji organ je občinska konferenca, ki jo sestavlja 55 članov neposredno izvoljenih v osnovnih organizacijah, ki se združujejo v 43 volilnih enot.

Konferenca pa voli izmed svojih članov 11-članski politično izvršilni organ — komite OK ZKS in izmed članov komiteja sekretarja in 5 izvršilnih sekretarjev za posamezna področja dela. Po tej novi organiziranosti konferenca prav tako izvoli statutarno in nadzorno komisijo ter tovariško razsodišče ter še šest komisij za posamezna področja delovanja, pri njej pa deluje tudi aktiv komunistov delavcev — neposrednih proizvajalcev.

Tako reorganizirana občinska konferenca se je na svoji prvi seji sestala že 29. junija. Poročilo s te konference bomo objavili v naslednji številki.

USTANAVLJANJE PORAVNALNIH SVETOV V KS

POSPEŠITI AKCIJO!

JANEZU SUHADOLCU V SLOVO

Človek se rodi, živi in umrje. To večno in brezizjemno pravilo smo že zdavnaj sprejeli kot dejstvo, ki mu posvečamo pozornost le do epiloga smrti. Človeka nato hitro pozabimo. Toda med ljudmi so razlike, včasih velike. Vsi vemo in predvsem čutimo, da je dobrih plemenitih ljudi malo.

In takšen je bil naš Janez. Delaven, pošten, dober do vsakogar in vedno brez zle misli. Rodil se je pred 46 leti v Brezju pri Ljubljani. Ko je bil ustanovljen v Horjulu nov obrat IEV iz Ljubljane, se je kot strojni ključničar že februarja 1957 zaposlil v njem.

V dvajsetih letih dela v naši delovni skupnosti je prerasel v vodjo delovne skupine na eni izmed najbolj zahtevnih točk delovnega procesa. Na takih točkah lahko postane vodja dela samo oseba, katero postavi na dolžnost pridobljeno zaupanje sodelavcev, vestno delo in moč lastnosti, ki jih je Janez združil v svoji osebnosti. Te so tudi zagotavljale, da je bil vsa leta eden najvidnejših soustvarjalcev delovnih rezultatov naše tovarne na področju orodjarstva, tako v fazi kreiranja, kot tudi in zlasti v fazi izvajanja delovnih nalog.

Skorajda ni bilo obdobja, ko Janez ne bi bil izvoljen na razne dolžnosti v samoupravnih organizacijah tovarne; najvidnejše pa je pridobil zaupanje, da je bil od leta 1973 izvoljen za predsednika sindikalne organizacije. Prav v tej aktivnosti je pokazal vso širino svoje človekoljubne narave in delovne požrtovlosti. Prevzeto pobudo svojih predhodnikov je razvil v široko aktivnost vsega članstva naše sindikalne organizacije, za kar je od občinskega sveta ZSS prijel priznanje srebrni znak sindikata.

Še kot mlad fant se je vključil v Gasilsko društvo Brezje, kate-rega aktiven član je bil polnih 33 let. Kot predsednik in dolgoletni tajnik društva je sodeloval pri izgradnji gasilskega doma, vodovodnega omrežja, elektrifikacije vasi ter bil z udarniškim delom vedno v pomoč sovaščanom. Štirinajst let je bil delegat KS Dobrova za vas Brezje.

Naša družbena skupnost ga je ob jubileju 20-letnega dela v tovarni tudi odlikovala z redom dela s srebrnim vencem.

Knjiga enega življenja je končana. Mnogo prežgoda, da bi jo zaprl. Odprto jo bomo nosili v naših srcih in iz nje črpali voljo, napotke in moč; ponosni, da smo delili življenje s človekom, kot je bil Janez. SODELAVCI ISKRE-HORJUL

Sodno funkcijo v enotnem sistemu oblasti in samoupravljanja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi opravljajo redna sodišča kot organi oblasti in samoupravna sodišča kot družbeni organi. Samoupravna sodišča pa se ustanavljajo tudi kot poravnalni sveti. Zakon o samoupravnih sodiščih (Uradni list SRS, št. 10—77), ki je bil sprejet že lani, v členih 47-57 natančneje določa pristojnost, organizacijo in sestavo poravnalnih svetov. Člen 59. navedenega zakona pa določa, da morajo biti poravnalni sveti ustanovljeni skladno z zakonom o samoupravnih sodiščih najkasneje do 30. junija 1978. Omenjeni zakonski rok velja le za ustanavljanje poravnalnih svetov v KS, kar pomeni, da poravnalnih svetov v TOZD v tem času še ni potrebno ustanavljati.

Velja splošna ugotovitev, da se omenjeni zakon prepočasno uresničuje. Večina krajevnih skupnosti ima poravnalne svete, vendar sta njihov obstoj in dejavnost formalna in nedejavna in zato še niso povsod uresničeni pogoji, da bi jim občinska sodišča lahko že v začetku julija tega leta predala v delo zadeve, ki naj bi jih ob preobrazbi sodstva reševali poravnalni sveti.

V ta namen moramo v krajevnih skupnostih to akcijo nemudoma pospešiti in se zavzemati, da bi novoizvoljene delegatske skupščine KS izvolile poravnalne svete na svojih prvih sejah, kjer pa skupščine še niso izvoljene, pa dosedanjí organi samoupravljanja v KS, kot npr. zbori delegatov ipd. Skratka, zavzemati se moramo, da v vseh KS, brez izjeme, zagotovimo prilagoditev novemu stanju.

Ob tem je nedvomno potrebno proučiti Priročnik, ki ga je v ta namen izdal »Občan« in ga že posredoval vsem krajevnim

skupnostim, v pripravi pa je tudi Poslovnik o delu poravnalnih svetov, ki ga bo potrebno prilagoditi posameznim poravnalnim svetom v KS.

Kljub temu pa se bomo v kratkem dotaknili nekaterih pomembnosti, ki zadevajo ustanavljanje poravnalnih svetov.

Zakon o samoupravnih sodiščih v 46. členu določa, da se poravnalni sveti ustanovijo za posredovanje pri sporazumnem reševanju sporov in za razvijanje dobrih odnosov med občani, med člani delovne skupnosti ter med občani oziroma delovnimi ljudmi in samoupravnimi organizacijami in skupnostmi. Poravnalni sveti lahko torej posredujejo v vseh sporih, ki jim jih stranke poverijo, razen, če gre za zahtevke, s katerimi stranke ne morejo prosto razpolagati. Poravnalni sveti pa obvezno posredujejo med strankami v kazenskih zadevah, kadar se začne postopek na zasebno tožbo zaradi kaznivih dejanj zoper čast in dobro ime in kaznivega dejanja,

lahke telesne poškodbe, v civilnih zadevah pa v sporih majhne vrednosti, vedno pa ob nadaljnjem pogoju, da imata obe stranki stalno inčasno prebivališče na območju iste občine. Če se stranki dogovorita, lahko poravnalni svet v civilnih zadevah tudi odloči o sporu kot razsodišče. Sklenjena poravnava ali po dogovoru strank odločba poravnalnega sveta predstavlja izvršilni naslov. To pomeni, da lahko stranka, katere zahtevek ni prostovoljno izpolnjen, zahteva izvršbo pred rednim sodiščem.

V krajevnih skupnostih ustanovijo delovni ljudje in občani poravnalne svete praviloma za območje celotne krajevne skupnosti, izjemoma se lahko za dve ali več manjših KS ustanovi skupni poravnalni svet.

Poravnalni svet sestavljajo predsednik in določeno število članov, ki je odvisno od števila zadev, ki naj jih poravnalni svet rešuje. Kandidati pa morajo poleg splošnih načel in meril kadrovske politike med drugim uživati zaupanje delovnih ljudi, ki sloni na njihovem dosedanjem delu, s katerim so dokazali svojo sposobnost, objektivnost in doslednost pri demokratičnem razreševanju problemov, s katerimi so se srečevali. Prav tako morajo imeti tudi moralne kvalitete, ustrezno znanje in biti morajo pripravljeni opravljati zaupane jim naloge.

KS TRNOVO IN KOLEZIJA

ŽE DRUGIČ SKUPNO PRAZNOVANJE

Prvega junijskega dne so se zbrali v veliki tolovadnici Partizana Trnovo krajanji dveh sosednjih krajevnih skupnosti Trnovega in Kolezije. Tako so že drugič skupno praznovali krajevni praznik v spomin na dogodek izpred 37 let, ko se je v hiši na Mencingerjevi ulici odvijala partijska konferenca ljubljanskega okrožja.

Po uvodnem nagovoru predsednika KS Trnovo Franca Svetica je povzel besedo predsednik občinske skupščine Vili Belič. Podčrtal je pomembnost skupnih nalog, ki so jih začrtali

programi Zveze komunistov in ki obvezujejo tudi delegate vseh novoizvoljenih skupščin.

Po pestrem kulturnem programu, ki so ga izvajali mladinski pevski zbor OŠ Trnovo, pionirji in člani Partizana, so najzaslužnejšim krajanom obeh KS podelili priznaja KS in bronasta priznanja OF slovenskega naroda. Ob tej priložnosti je bila odprta tudi razstava likovnih samorastnikov: Jurija Drame, Hamdija Hadžića, Roberta Muharja, Rafaela Potokar, Janka Sinčka in Borisa Westra.

V KRAJEVNI SKUPNOSTI HORJUL

PRAZNOVANJE MOTIL NALIV

24. junija so se v Vrzdencu kljub slabemu vremenu zbrali krajanji Horjula in okoliških vasi na praznovanje svojega krajevnega praznika, ki so ga prav zaradi slabega vremena prestavili že za teden dni. Ne-Franc Krumberger položil temeljni kamen za izgradnjo novega kulturnega doma v Vrzdencu. Sicer pa je bilo samo praznovanje, ki ga je dobili telefonsko napeljavajo v vsa naselja krajevnih skupnosti, začel je z delom VVZ Horjul, storjeni pa so bili tudi že napori pri urejanju okolice.

DELEGATI MORAJO OPRAVIČITI ZAUPANJE VOLIVCEV

Da bi se izognili napakam in pomanjkljivosti, ki so jih delegati naštevili v preteklem mandatnem obdobju novega skupščinskega sistema, je viška občinska konferenca SZDL za vodje delegacij in konferenc delegacij pripravila seminar o metodah samoupravnega delegatskega delovanja. Prav izobraževanje je bilo po besedah delegatov v preteklem mandatnem obdobju med najšibkejšimi točkami njihovega delovanja. Kar takoj naj povemo, da je od 480 povabljenih vodij delegacij in konferenc delegacij seminarja udeležila le dobra polovica oziroma 270 vodij. Res je, da je potekal seminar v dopoldanskem času, vendar je trajal samo eno dopoldne. Prav gotovo je v interesu vseh nas, da bi delegati že na samem začetku svojega delegatskega delovanja dobili smernice za delo v prihodnjih štirih letih, da bi delo delegacij zaživel že na samem začetku in bi ne izgubljali časa z iskanjem poti ter najprimernejših in najboljših oblik za svoje delo.

Pa vendar so vabljeni »zatajili« in se seminarja niso udeležili, vprašanje pa je, kdo bo kasneje — v primeru, če bo kje zaškripalo — poslušal očitke in negativna mnenja o delovanju delegatov, ki da niso bili dovolj poučeni o tem, kako in kaj.

Premalo interesa ali odgovornosti?!

Res je, da se je mandatno obdobje šele začelo, in vendar je to pravzaprav najpomembnejše obdobje in bi ga lahko vzporedili s tistim znanim slovenskim pregovorom: »Kakor si bomo postlali, tako bomo spali.« In za vse tiste, ki niso dovolj zainteresirani — tak vtis smo namreč dobili ob tako slabi udeležbi seminarja, saj se mnogi povabljeni niso niti opravičili — bi lahko povedali, da »postljal namesto njih ne bo nihče«.

Izobraževanje delegatov je daljši proces in seminar na Igu ni bila le enkratna akcija. Program, ki ga je za izobraževanje delegatov pripravila republiška konferenca SZDL je preobširen, da bi ga bilo mogoče obdelati v »eni sapi«. Program je namreč namenjen izobraževanju delegatov v vsem mandatnem obdobju.

»Na samem začetku smo skušali vodje samo informativno seznaniti z najpomembnejšimi vprašanji, ki so povezana z njihovim delom,« je v pogovoru o seminarju dejal predsednik občinske konference SZDL Franci Malovrh. »Nekoliko širše smo skušali povzeti osnovno problematiko, s katero se srečujejo trenutno pri delu naše občinske skupščine. Želeli smo vzpostaviti prve kontakte z vodji delegacij in konferenc delegacij in pa to, da bi predstavniki družbenopolitičnega življenja naše občine sami podali problematiko, s katero se ukvarjajo. Ker želimo uskladiti metode dela v naši delegatski skupščini, bomo za vse tiste, ki se seminarja na Igu niso udeležili, le-tega ponovili v jesenskem času.«

STEKLO JE DELEGATSKO IZOBRAŽEVANJE

OSEM TEM ZA DELEGATE

1. Smeri razvoja političnega sistema samoupravljanja
2. Zakon o združenem delu in bistvene naloge pri njegovem uresničevanju
3. Družbenoekonomski razvoj in ekonomska politika
4. Krajevna skupnost in občina
5. Delovanje delegatskega in skupščinskega sistema v družbenopolitičnih skupnostih
6. Samoupravne interesne skupnosti
7. Vloga subjektivnega faktorja v naši družbi
8. Metode samoupravnega delegatskega in političnega delovanja

V naši občini je v okviru koordinacijskega odbora pripravljeno izobraževanje vseh delegatov v občini. Tako bo njihovo delo lažje in bolj učinkovito, obenem pa bodo na ta način spoznali najpomembnejše smernice za svoje delovanje. Tako bodo s svojim delom v delegaciji lahko upravičili zaupanje ljudi, ki so jih izvolili. Delegati se pač morajo zavedati, da to ni le funkcija ampak pomembna naloga, ki ne zadeva samo njih, temveč našo celotno družbo. Nepravilnosti, do katerih bi zaradi pomanjkljive obveščenosti delegatov lahko prišlo, ne bodo občutili le posamezniki, ampak celotni sistem samoupravljanja.

Izobraževanje preko seminarjev

V okviru izobraževanja delegatov je torej v prihodnje načrtovano predvsem v seminarjski obliki seznanjanje delegatov z najpomembnejšimi vprašanji delovanja delegatskega sistema. Koordinacijski odbor je tako predvidel osem najpomembnejših tem, ki jih je predvidela tudi republiška konferenca SZDL. V organizacijskem smislu je to izobraževanje precej zahteven in zapleten proces. Povezano je tudi s posebnim aktivom predavateljev, ki ga bodo pri občinski konferenci SZDL oblikovali iz vrst družbenopolitičnih delavcev v naši občini.

Ta program bi morali predvidoma obravnavati z vsemi delegati tako v krajevnih skupnostih, kakor tudi v organizacijah združenega dela. Namen seminarjev naj bi bil predvsem v tem, da bi čimbolj poglobljeno pa tudi konkretno, glede na delo v posameznih družbenopolitičnih sredinah, glede na okolje in strukturo posameznih družbenopolitičnih skupnosti, pripravili delegate za uspešno in učinkovito delovanje v skupščinskem sistemu.

»Predavatelje bomo skušali izbrati iz tistih sredin, kjer najbolje poznajo problematiko, ki jo je treba obdelati. Tako bodo le-ti lahko vsebinsko čimbolj temeljito približali konkretnim situacijam v posameznih sredinah. Še predsedniki krajevnih konferenc SZDL smo se dogovorili, da bomo iz njihovih vrst izbrali predavatelje ter jih na posebnih seminarjih skupno z mestno konferenco SZDL usposobili za obravnavanje določene problematike. Seminarje bomo torej izvajali v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela in predvidevamo, da bi ta program lahko obdelali v enem letu,« je dejal Franci Malovrh.

Seminarji naj potekajo izven delovnega časa

Organizacija seminarjev samih je zaenkrat še vprašanje, saj so delegati sami izrazili željo, da bi izobraževanje potekalo izven delovnega časa. Prav gotovo je interes nas vseh, da bi delovanje delegatov ne prizadelo njihovih delovnih obveznosti, vendar pa je splošno vprašanje, v kolikšni meri bodo delegati pripravljeno »žrtvovati svoj prosti čas«.

Seveda pa obenem lahko izhajamo z vidika, da je izobraževanje pomoč pri njihovem delovanju, da bodo tako kasneje porabili manj časa za iskanje najboljše rešitve posameznih vprašanj ter poti k zaželenemu cilju. In spet je treba poudariti, da moramo zaupanje ljudi postaviti pred zadovoljevanje osebnih interesov.

VODJE DELEGACIJ O SEMINARJU NA IGU

»MOŽNOSTI, DA SPREGOVORIMO SAMI, JE BILO PREMALO!«

ROZKA POHLEVEN, KS Kozleja: »Današnji seminar je bil po mojem mišljenju zelo dober, saj so bile teme, glede na današnji trenutek zelo aktualne. Predvsem je bil potreben za mlajše vodje delegacij, ki so svojo nalogo prevzeli prvič šele v tem novem mandatnem obdobju. Seminar jim bo prav gotovo v pomoč pri njihovem nadaljnjem delu. Žal je bilo premalo časa, da bi na seminarju razpravili o podanih temah, pa tudi, da bi delegati in vodje delegacij izmenjali izkušnje in mnenja, ki so jih pridobili v preteklem mandatnem obdobju. Prav gotovo bi pogovor o problemih, na katere smo že naleteli, jasneje pokazal, kaj smo delali narobe in kaj prav, poleg tega pa bi dobili tudi konkretnije smernice za vnaprej. Za uspešno delo delegacije je zelo pomembno delo z delegati. Tako bi v skupnem prizadevanju dosegli nove kvalitete in razvili povezavo s subjektivnimi silami. Po mojem mnenju je tudi povezava s samoupravnimi interesnimi skupnostmi prešibka in bi veljalo najti pot za tesnejše sodelovanje.«

TONČKA BOLHA, KS Škofljica: »Program tega seminarja je bil zelo široko zastavljen, vendar je bilo žal premalo časa za podrobnejšo obdelavo posameznih tem z naše strani. Torej sem danes tudi sama pogrešala razpravo o konkretnih problemih, s katerimi se vodje delegacij srečujejo v svojem delu. Poleg tega, da je primanjloval čas, pa sem na seminarju pogrešala nekaj več o planiranju v krajevnih skupnostih in dohodkovnih odnosih iz teme zakona o združenem delu. S tem bi si lahko izpopolnili metodo dela in svoje dosedanje izkušnje. Prepričana sem, da bomo v prihodnje do razprave o teh stvareh še prišli in sem današnji seminar vzela bolj informativno. V svojem delu v delegaciji pogrešam informacijo o tem, kdo odloča o reševanju problemov, ki jih pred delegatsko skupščino izpostavijo delegati. Poleg tega pa v materialih za posamezne seje manjka tudi to, da delegatom pravzaprav ni dana možnost izbire med različnimi možnostmi za rešitev nekega problema in je preden že kar postavljeno točno določeno dejstvo, za katerega pač mora glasovati.«

JAKOB ŠEBENIK, KS Notranje Gorice: »Ta seminar je za vodje delegacij in konferenc delegacij več kot dobrodošel, zdi pa se mi, da je nekoliko prepozen, vsaj glede na to, da je ena mandatna doba delegatske skupščine že za nami. Prav v tem prvem obdobju bi moralo biti izobraževanje delegatov bolj popolno, saj bi tako v svojem delu ne naleteli na toliko težav in ne bi bili odvisni od lastne iniciative. Po mojem mišljenju bi se morala v okviru takega seminarja odvijati tudi razprava, ki bi nakazala smernice za naše delo. Drugače pa na seminarju samem nisem ničesar pogrešal, ker so bile teme dovolj izčrpno obdelane in podane dovolj razumljivo. Morda bi prav z razpravo lahko teme še dopolnili s svojimi izkušnjami. Pri delu delegacije zaenkrat še nismo naleteli na težave, če ne upoštevam, da materiali za seje prihajajo kar nekoliko prepozno. Kljub temu se pred sejo zborov občinske skupščine sestanemo v delegaciji sami, da se pogovorimo o poteku dela in o stvareh, ki jih posamezni materiali prinašajo.«

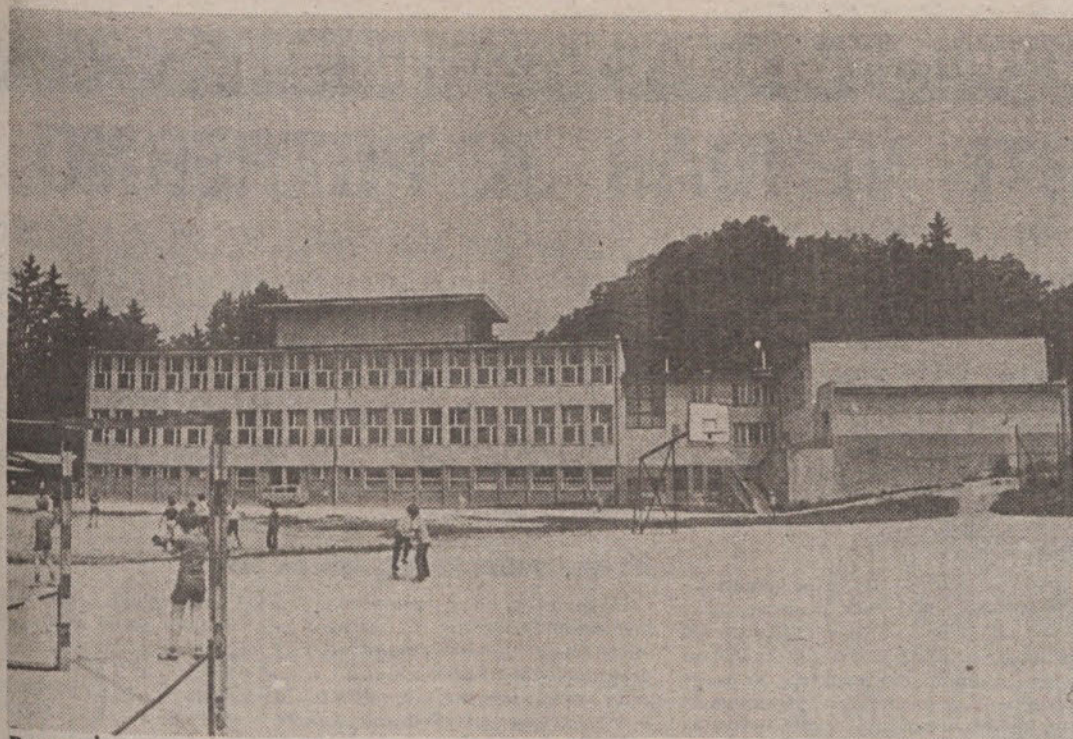
ANICA ŠTRUBELJ, KS Milan Česnik: »Mislim, da je bil seminar v redu in tudi teme so bile primerno izbrane. Ker je pač to začetek novega mandatnega obdobja, vodje delegacij izkušnje še nimajo, vsaj tisti ne, ki so to funkcijo prevzeli prvič. Pri svojem delu v delegaciji pogrešam predvsem boljše poznavanje dela ali življenja. Zanima me namreč, kako se v primeru, ko delegacija sestavljajo člani iz različnih sredin dela ali življenja, njihovi interesi združujejo. Zanima me tudi, katere interese delavcev v takem primeru delegati pred občinsko skupščino zastopajo. Po mojem mnenju bi bilo potrebno tudi širše seznanjanje baze z dogajanjem na sejah zborov in bi o tem dnevni tisk lahko pisal več, kakor do sedaj. Najtežje je namreč dobiti mnenje ljudi, ki so delegata izvolili, prav tako težko pa je v mnogih primerih ta mnenja posredovati naprej in prodreti z interesi ljudi. Kar zadeva današnji seminar, pa se strinjam z mnenjem tovarišev, da bi ob takih seminarjih morali vključiti razpravo in v pogovoru nanizati izkušnje in dognanja v dosedanjem delu.«

STANISLAV KREK, KS Malči Belci: »Današnji seminar je imel sicer zgoščene teme, vendar bi morali malo več spregovoriti o težavah, s katerimi so se soočali vodje delegacij v preteklem mandatnem obdobju. Tako bi olajšali naše delo. Več bi morali storiti za informiranost delavca in občana in tako bi lahko popravljali napake v praksi. Po mojem mnenju so taki seminarji potrebni in mislim, da bi se v taki obliki morali pojavljati še naprej, vendar z možnostjo, da bi spregovorili tudi mi sami. Nisem trdno prepričan, če bi pred delegatsko skupščino nastopil s svojimi dognanji, saj bi v tem primeru moral imeti pripravljen tudi zagovor svojega izvajanja z vseh vidikov. Mislim, da delo vodje delegacije ni lahko. Veliko mora delati z bazo, pri čemer pa smo pogosto onemogočeni, saj je precej težko priti do ljudi. To je moje prvo mandatno obdobje in kljub temu, da že nekaj časa živim v tej krajevni skupnosti, ljudi še ne poznam dovolj. V delegacijah bi se morali pomeniti o skupnih interesih, saj brez tega ne gre.«

JOŽE ŽAGAR, KS Ig: »Seminar je bil čudovito organiziran. Do sedaj sem bil že na mnogih seminarjih, vendar je bil ta od vseh najboljši. Meni osebno je najbolj ugaljala tema o gospodarskem in ekonomskem razvoju naše občine. Kakor sem lahko razbral iz povedanega, bo le-ta oživel. Sicer sem tudi sam mnenja, da je bil seminar prekratek in urnik prenatrpan, tako da nismo imeli možnosti povedati svojih mnenj. Sicer pa smo nekatere stvari lahko navedli v pisni obliki v anketi, ki nam je bila predložena. Teme, ki smo jih poslušali, so bile dovolj izčrpne in nisem ničesar pogrešal. Kar zadeva delo v naši delegaciji, pa mislim, da bo lahko potekalo brez težav in smo z njim že začeli. S sodelovanjem delegatov, pa tudi krajanov, bomo prav gotovo lahko svoje delo zadovoljivo opravili. Kar pa zadeva vprašanje, če bi nastopil pred delegatsko skupščino, mislim da ne bi. Mladi imajo po mojem mnenju premalo poguma, vendar je v tem primeru neumestno. Le na ta način, da vsak lahko jasno izrazi svoje mnenje, bo delo lahko potekalo uspešno in brez zastojev.«

JOŽE ZIDAR, KS Velike Lašče: »Najbolj me je zainteresiralo predavanje o gospodarskem in ekonomskem razvoju naše občine. Postavil je pred delegate niz problemov in odgovorne naloge, ki jih bomo morali v svojih bazah reševati. To pa seveda ni odvisno samo od nas, ampak tudi od drugih faktorjev, med katerimi je najbolj prisotno pomanjkanje finančnih sredstev. Zanimivo je vprašanje o strukturnih neskladjih, ki se pojavljajo med občino in krajevnimi skupnostmi. Seminar je dal vzpodbudo predvsem mladim, vendar je bilo tudi po mojem mnenju premalo časa. Tudi teme so bile — z ozirom na pomanjkanje časa — dovolj dobro obdelane, če pa bi jih hoteli obdelati še temeljiteje, bi moral seminar trajati vsaj dva dni. Kot delegat ali vodja delegacije je po mojem mišljenju vsak dolžan nastopiti v imenu tistih, ki so ga izvolili, saj poveča tudi mnenje drugih delegatov in zastopa njihove interese.«

Pogled na šolo Oskar Kovačič, v neposredni bližini bo stala nova osnovna šola

Zdravstveni dom bo dobil prizidek

KAKO URESNIČUJEMO PROGRAM SAMOPRISPEVKA II?

NIZ TEŽAV V PRIPRAVLJALNI FAZI

Pri izgradnji objektov družbenega standarda iz naslova drugega samopriskpevka nismo naleteli na težave samo v naši občini, ampak tudi v ostalih občinah našega mesta. Da bi gradnjo objektov pospešili in program izvedli čim bolj uspešno, so pri skupnosti za izvedbo programa drugega samopriskpevka pretresli tudi vse težave, na katere so naleteli in svoje ugotovitve zaklenili v te zaključke:

Pri pripravljanju dokumentacije za izgradnjo objektov se srečujejo z naslednjo problematiko, ki vpliva na potek dela in delno tudi zvišuje investicijsko vrednost objektov.

Programske osnove

a) Širjenje programa objekta nad program odloka zaradi drugačnih urbanističnih kriterijev in potreb uporabnikov. Večanje programa povzroča dvofaznost gradnje, zvečanje površine skupnih in gospodarskih prostorov in s tem viša investicijsko vrednost.

b) Neusklajenost programa po odloku z zahtevami bodočih uporabnikov katerih tendenca je širjenje objekta in s tem večanje investicij. Posledica tega so negativna mnenja gradbenih odborov na predložene rešitve.

Lokacije

Lokacije, ki so navedene v odloku v vseh primerih, niso realne in jih je potrebno spreminjati. Lokacije niso dorečene in niso utemeljene z zazidalnimi načrti. V večini primerih je potrebno narediti spremembo GUP, izvršiti izvetje območja, izdelati zazidalne načrte.

V vseh primerih tudi niso izdelani idejni in glavni načrti komunalnih vodov, na katere bo priključen nov objekt.

Nedorečenost lokacij zavira potek na pripravih dokumentacije. Zazidalna območja nimajo geodetskih posnetkov, ki so osnova za izdelavo druge urbanistične dokumentacije. V sedanji fazi priprav prav geodetske podloge tiste, ki onemogočajo normalen potek priprav dokumentacije na večjih objektih.

Zemljišče in komunalna oprema

V več primerih lokacij zemljišča niso komunalno opremljena. Pridobivanje zemljišč je zahtevno in drago. Postopek je dolgotrajen in zahteven, zato ker nekateri lastniki izkoriščajo nastali položaj in zahtevajo večja nadomestila.

Komunalne skupnosti so se med tem časom organizirale, vendar še niso finančno tako sposobne, da bi lahko rešile vse probleme, ki so ovira na pripravih dokumentacije.

Komunalna opremljenost je nedorečena in ni realizirana tako, kot je v odloku nakazano.

Projekti

Zaradi majhne zmogljivosti projektantov, dela na projektiranju ne potekajo z željenim tempom.

Ponovitve projektov, ki so nakazane v odloku, niso izvedljive predvsem zaradi različnosti programov, lokacij in geomehanskih pogojev. Racionalizacija investicije na račun ponovitve dokumentacije je tako neizvedljiva in pride v poštev le v redkih primerih.

Na podlagi analize problematike na pripravih smatrajo, da je potrebno vplivati na naslednje dejavnosti za pridobivanje:

- geodetskih podlog
- urejanje lokacij, zazidalnih načrtov, spremembe GUP,
- pridobivanje zemljišč in komunalna opremljenost.

Do leta 1980 je v programu za izgradnjo objektov družbenega standarda iz naslova drugega samopriskpevka v naši občini 13 objektov: tri nove osnovne šole s telovadnicami, dva prizidka k že obstoječima osnovnima šolama, v katerih bosta šoli dobili novi telovadnici, šest vzgojnovarstvenih ustanov, dom za ostarele občane in pa prizidek k Zdravstvenemu domu Vič. Skupna vrednost vseh teh objektov je 295 milijonov dinarjev.

V lanskem letu bi morali pričeti z gradnjo dveh objektov, vendar so se pri obeh objektih pojavile težave, ki jih bo treba čimprej odpraviti.

Pri gradnji OŠ Krim-Rudnik niz problemov

Nova šola Krim-Rudnik je bila v programu za leto 1977, vendar se je zataknilo pri pridobivanju gradbene dokumentacije. Za to področje še ni bil izdelan zazidalni načrt, neurejena pa je tudi komunalna opremljenost zemljišča. Poleg tega se je k načrtu za gradnjo osnovne šole pridružila še gradnja velike telovadnice ob šoli, ki bo namenjena tudi športnim dejavnostim krajanov in bo zgrajena v izmerah 28 x 44 metrov. Istočasno s šolo bodo gradili tudi nov vzgojnovarstveni zavod Krim-Rudnik, ki bi moral sicer priti na vrsto šele v letu 1981.

Zemljišče za gradnjo vseh teh objektov je bilo treba izvesti iz zazidalnega načrta, kompleks zemljišča pa je velik kar 2,5 hektara. Določitev je bila možna šele v skladu z urbanističnimi smernicami, šele nato pa je stekel postopek za pridobitev zemljišča in za izdelavo lokacijskih smernic. Na podlagi le-teh dokumentov je bil lahko izdelan idejni projekt. Narediti je bilo treba več idejnih zasnov zaradi funkcionalne uskladitve programa vseh objektov. Treba je bilo pridobiti tudi soglasja za gradnjo VVZ in potrditi finančni načrt za gradnjo velike telovadnice. Poleg tega pa je zavora tudi komunalna ureditev terena, brez katere je gradnja tako rekoč onemogočena, saj bi objekt, zgrajen na komunalno neopremljenem zemljišču, ne dobil uporabnega dovoljenja. Do udrditve terena, ki bo trajala 6 mesecev, bo pridobljeno lokacijsko in gradbeno dovoljenje, pričetek del pa je predviden v februarju 1979.

Zamudno pridobivanje zemljišč

Drugi objekt, ki bi ga morali v naši občini začeti graditi v lanskem letu, je tudi VVZ Vnanje Gorice. Tu so se pojavile težave pri pridobivanju zemljišča in pa z lokacijo samo. Le-ta je bila predvidena na zemljišču zasebnikov, ki so za odkup zem-

ljišča zahtevali preveč denarja. Odkupna cena, ki so jo zasebniki postavili, je bila več kakor še enkrat višja od običajne. Za kvadratni meter bi moral investitor namreč plačati kar 120 dinarjev, medtem ko se giblje cena med 40 do 60 dinarji. Dokler ni bilo pridobljeno zemljišče, ni bilo mogoče narediti geološke raziskave tal, brez le-te pa ne idejnega projekta. Pridobiti ni mogoče tudi gradbene dokumentacije, vendar je sedaj delo v polnem teku. Zemljišče je že pridobljeno in odkupljeno, sprejet je tudi že investicijski program za izgradnjo novega VVZ, v postopku pa je pridobivanje lokacijskega dovoljenja. Kakor vse kaže, bodo lahko začeli z gradnjo objekta v avgustu mesecu letos.

V programu letošnjega leta 1978, je nova osnovna šola v Preserju z 12 učilnicami, telovadnico, kuhinjo in zakloniščem. Gradnja te šole še ne kasni in kakor vse kaže bo potekala brez posebnih težav. Postopek za pridobivanje zemljišča je namreč že v teku. Lastniki zemljišča pred Skupnost za izvedbo programa drugega samopriskpevka ne postavljajo podobnih zahtev, kakor v Vnanjih Goricah. Prav nasprotno. Zemljišče so dali na razpolago za gradnjo šole. V postopku je tudi že pridobivanje lokacijske dokumentacije. Šola naj bi bila dograjena leta 1979.

že pridobljena, vendar je še vedno v teku razlastitveni postopek za stanovanjsko hišo v Kopališki 10. Ta postopek lahko traja več let, saj je lastnik pripravljen zapustiti svojo hišo samo v primeru, da mu investitor da na razpolago enakovreden objekt — na ključ — kar pa je zelo težko. Investitorju do sedaj še ni uspelo najti objekta, ki bi ga lastnik hotel prodati. Kakor hitro bi investitorju uspelo pridobiti zemljišče, bi v najkrajšem času lahko začeli z gradnjo doma, ker je pripravljena praktično vsa gradbena dokumentacija. Za Dom ostarelih občanov torej trenutno ne moremo povedati, kdaj bo dograjen, lahko pa prek našega glasila posredujemo željo investitorja, ki bi rad odkupil stanovanjsko hišo, v katero bi se preselil lastnik hiše na Kolesijski 10. Če je v naši občini — v eni od krajevnih skupnosti v okolici KS Kolesija — občan, ki bi želel prodati stanovanjsko hišo, naj to sporoči, saj je to skoraj edina možnost, da bomo v naši občini končno le lahko začeli graditi Dom za ostarele občane.

Naslednje leto zdravstveni dom, VVZ Rožna dolina in VVZ Milan Česnik

Ostali nam je še prizidek k Zdravstvenemu domu Vič. Za ta objekt je pripravljena dokumentacija, v izdelavi je idejni projekt in z gradnjo bi lahko predvidoma začeli v drugi polovici prihodnjega leta. Zemljišče je namreč že zagotovljeno.

Ob razpisu drugega samopriskpevka za gradnjo objektov družbenega standarda sta bila v programu za leto 1979 navedena dva objekta. Prvi od obeh je samostojna osnovna šola Škofljica, ki bo imela 12 učilnic, kuhinjo, telovadnico v izmeri 16x28 metrov ter kuhinjo. Programske osnove za gradnjo te osnovne šole so bile že sprejete, vendar še ni pridobljena lokacija. Prav tako še ni izdelan komunalna oprema zemljišča ter njegova geodetska raziskava. Priprave vseh teh dokumentov so v teku. Naj povemo še to, da je bilo v programu ob razpisu samopriskpevka navedeno, da bo lokacija pridobljena do 31. 10. 1977.

Drugi objekt je vzgojnovarstveni zavod Rožna dolina. Za ta objekt so programske osnove že potrjene, v njem bo prostora za 120 otrok in zaklonišče. Lokacija za objekt je vezana na izdelavo natečaja spominskega parka OF, ki bo v svoj okvir zajel tudi vrtec Rožna dolina.

Ostaneta nam še leta 1980 in 1981. Vzgojnovarstveni zavod Milan Česnik je načrtovan za izgradnjo v letu 1980. Zemljišče je že zagotovljeno pred Inštitutom za elektroniko in vakuumsko tehniko. Lastnik — Elektro fakulteta — je namreč zemljišče odstopil za gradnjo objekta. Potrjene so bile že tudi programske osnove za vrtec, ki naj bi ga po prvotnih načrtih gradili v dveh fazah — dvakrat po 80 otrok. Skupnost otroškega varstva pri občinski skupščini Vič pa je zagotovila, da bo vložila vse napore v to, da bi gradnjo obeh faz združili in bi tako v občini naenkrat pridobili 160 mest za varstvo predšolskih otrok. S tem je torej zagotovila, da bo priskrbel sredstva za gradnjo druge faze VVZ Milan Česnik.

Za drugi objekt, načrtovan za gradnjo v letu 1980 — VVZ Trnovo — je skupnost za izgradnjo objektov II. samopriskpevka že potrdila programske osnove. Zagotovljena je tudi lokacija in sicer vzhodno od TVD Partizan Trnovo. V tem objektu bo prostora za 140 otrok ter zaklonišče.

V letu 1981 sta za gradnjo predvidena prizidka k osnovnima šolama Velike Lašče in Ig. Za oba objekta so že potrjene programske osnove. Lokaciji pa sta zagotovljeni ob že obstoječih šolah. Idejna projekta sta v izdelavi in predvidoma bo možno oba prizidka zgraditi še pred postavljenim rokom.

MOJCA KAUCIČ

OKROGLA MIZA »NAŠE KOMUNE« O RAZVOJU TURIZMA

ZA TURIZEM SO MOŽNOSTI, VENDAR JE POTREBNO VEČ SREDSTEV

Med ljubljanskimi občinami je viška tista, ki se lahko pohvali, da ima daleč največje možnosti za razvoj turizma pa tudi v slovenskem merilu bi lahko bila glede na pogoje med prvimi torej v samem vrhu. Kot je Jugoslavija Evropa v malem tako je viška občina Slovenija na nekaj kvadratnih kilometrih je vse. Na področju občine Vič-Rudnik je vse od ravnice do srednjih višin do skorajda pravih gor, na Rakitni je jezero, so bujni gozdovi, reke... skratka manjka le morje. Kar zadeva povezavo je v samem središču republike in skozi občino vodijo pomembne ceste. Dve med njimi sta evropskega pomena: Tržaška kot povezuje med srednjo Evropo in morjem in Dolenjska cesta kot povezuje med Evropo in Azijo. Poleg tega je na področju Rakitne in Polhograjskih Dolomitov izredno ugodne klimatske razmere. Tu je Ljubljana s svojim za Slovenijo ogromnim številom osredotočenega prebivalstva, ki želi rekreacijo v naravo skratka možnosti za turizem. Glede na vse to je jasno da ima viška občina zrakom in poletni na Rakitni ob jezeru ali pa za počitnice na deželi kot npr. na Črnem vrhu.

In? Po vsem naštetem bi vsakdo pričakoval, da to v občini množično izkoriščamo in da je vse naj, naj... To pa si lahko misli le nepoznavalec. Turizem je v naši občini skorajda neznan. So svetle izjeme, kot je npr. kmet Jože Setnikar s Črne vrha, ki razvija kmečki turizem, je tudi po Sloveniji znana restavracija Čad, Rakitna in morda še kaj vendar je tu skorajda konec vsega. V družbenem planu razvoja naše občine ugotavljamo, da je bil turizem kot gospodarska panoga z obstojno perspektivo sedaj izjemno nekaj let prepuščen stihiji. Kakor je naneslo, se je kaj razvilo največkrat pa se ni naredilo kaj dosti. Zaradi vsega tega seveda nastaja velika škoda. Občina ne sodi med tako bogate, da bi lahko zavrgla turizem kot vir in to kot lahko zelo dober vir dohodkov. Zato v zadnjem času tudi vse več občanov meni, da je treba urediti na tem področju precej več kot je storjena. Turizma se je treba lotiti z izredno pazljivostjo in z veliko zagnanostjo in tudi s precejšnjimi stroški. V turizmu ni tako hitrih in naglih učinkov, ki bi bili takoj vidni in bise denar takoj bogato obrestoval. Tu je treba nalagati in se truditi dolga leta, da lahko »posevek požanemo«. Za to pa je bilo premalo storjenega. Skrajni čas je za obsežnejše in hitrejša napredovanje. Spomnimo se le na Vodnikovce: »Glej stvarnica vse ti ponudi, od nje jemaj nikar ne zamudi...« in še konec: »lenega čaka strgan rokav pač beraška pa prazen pokal.«

»O turizmu in gostinstvu je bilo napisano že ogromno,« pravi referentka za obrt, turizem in gostinstvo pri občini Vič-Rudnik IRENA ADAMIJE. »Prešli na tem področju niso v skladu s tistim, kar bi želeli in kar smo pisali in morovali. Res pa je tudi, da položaj ni tako žalosten, kot ga vidijo nekateri. Možnosti imamo veliko. Za izkoriščanje teh možnosti pa je potrebno veliko vlagati. Tu pa je že prvi problem, saj je vprašanje, koliko zmoremo.

Pri turizmu pa se moramo zavedati širine in vseh dimenzij. Turizem ni le po zgornji hotel in pospravljala soba — turizem je precej več. Turizem je tudi čevljar, ki ga potrebuje turistika za zlomljeno peto in sklop različnih mehaničnih delavcev za popravilo itd. itd.

Nase možnosti imamo na razdalji 15 km vse razen morja, so idealne, vendar je potrebno poprej urediti infrastrukturo. Tu naša občina šepa zaradi same velikosti in premajhnih vlagav in to v preteklosti.

Potem je tu vprašanje pomankanja lokalov. Obratovni čas lokalov in trgovin je neprimeren. Vsak ima pravico do počitka vendar to ni mogoče, da bi imeli vsi naenkrat zaprto.

V razgovoru o turizmu so sodelovali: Irena Adamije — referentka za obrt, turizem in gostinstvo pri občini Vič-Rudnik, inž. ALENKA JERŠEK — predstojnik oddelka za urbanizem občine Vič-Rudnik, Jože Setnikar — lastnik, Janez Lašček — direktor zdravilišča Rakitna, Miro Bezek — predstavnik KS Rakitna, Peter Tratar — predsednik turističnega društva, Polhograjski Gradec, Pavle Setnikar — predsednik KS Polhograjski Gradec. Žal, pa se razgovora kljub vabilu niso udeležili predstavniki GP Vič, Zavoda za spomeniško varstvo in predstavniki zasebnih gostinskih delavcev.

Vprašanje delavskega turizma je zanimivo tudi s plat storilnosti. Spočit delavec in tisti, ki se bo imel v bližini možnost vsak dan rekreirati bo zagotovo naredil precej več kot pa tak, ki tega nima. Ob vseh teh razpravah pa se moramo zavedati, da gostinstvo samo ne more držati turizma na ustreznih ravni.

Rakitna rekreacijski center

Vprašanje Rakitne je aktualno ne le v občini in Ljubljani temveč je za to srednje višinsko klimatsko zdravilišče in rekreacijski center zanimanje v okviru celotne republike. Predstojnica oddelka za urbanizem občinske skupščine Vič-Rudnik inž. ALENKA JERŠEK pravi: »O Rakitni smo mi že dolgo razmišljali in leta 1963 smo namenili to področje za rekreacijski center. Potem smo marsikaj pretehtali, saj ni bilo možnosti. Podrobni urbanistični red, ki je bil potreben je po naročilu občine naredil Urbanistični zavod. Urbanistični institut pa je izdelal program razvoja kot zimskega centra Rakitne. Ko smo oboje uskladjali smo dobili sedanjost načrt. Odlok bo sedaj vse uredil, in sicer od razvoja naseja Rakitna do vikend kam kmečkemu turizmu itd. Umestno jezero je zelo privlačno, čeprav je že v veliki meri polno blata, ki ga nanese vsako neurje. Zgradili bomo na tem področju večji gostinski objekt in to ob samem jezeru. To bo restavracija, ki je potrebna, saj sedaj gostinskih zmogljivosti ni. Na Rakitni bomo zgradili okrog 300 vikendov v gostinskem objektu pa bo v začetku tudi 40 prenočišč. Uredili bomo še rekreacijske površine in ustrezne parkirne prostore. Seveda pa bo ob takšnem razmahu turizma misliti še na vse preostale redne dejavnosti. Zaradi sedanjega razvoja se ljudje že odločajo za vračanje na Rakitno in nekateri domačini so začeli zidati svoje hiše na kar prej niti pomislili

niso temveč so želeli le v Ljubljano. Poskrbeti bo potrebno za obrt in preskrbo. Sedanjí bife s svojimi 49 kvadratnimi metri površine ni zadosten in primeren. Sploh pa inspekcija že nekaj časa obhaja zaporo bifeja, ker ne ustreza.

V gostinskih lokalih bo potrebno urediti hrano. V gostilni, ki bo našla svoj prostor na tem področju načrtujemo domačo hrano, ki bi tudi privlačila. To naj bi bila hrana značilna za to področje.

Za rekreacijo in šport bi pozimi poskrbeli z vlečnicami uredi, uredili bomo trase za smučarske toke, jezera je že sedaj priljubljeno, drsalnice bomo ga pa še povečali in uredili na povečanem delu še posebej drsalnice. Zgradili bomo tudi savno, zaprti bazen, avtomatsko kegljišče, prostore bomo uredili za igre na snegu, poleti bodo možnosti jeze in pozimi vožnje s sanmi z vprego. Skratka vse to bomo skušali uresničiti čim prej, vendar je potrebno prej urediti ustrezne komunalne naprave na Rakitni.

Zdravilišče — nosilec razvoja

Posebno vlogo sedaj tudi enega nosilec razvoja na Rakitni ima mladinsko klimatsko zdravilišče Rakitna. Direktor JANEZ LUŽNIK ocenjuje, da je zdravilišče že napravilo razvoj in pomaga tudi kraju. Sedaj zaposluje vse več domačinov, saj so ti najbolj zainteresirani za razvoj kraja. »Mislim, da naš razvoj in naša perspektiva nista v tem, da čakamo na možnosti tega ali onega zdravilnika, ki nam bo koga poslal na zdravljenje ali ne odvisno od proračuna, ki ga ima vsaka občinska zdravstvena skupnost. Mi se moramo razvijati tudi sami. Dali smo že zagon z ureditvijo brunarice in sedaj se bomo srečevali tudi za gostinske storitve. Tako bomo pospešili razvoj in to s terena samega.«

»Zavedati se moramo, da je le še v Švici en tak kraj v Evropi s tako ugodno klimo kot jo ima Rakitna. To je potrebno izkoristiti. Lahko bi si naredili svetovni sloves,« pravi predstavnik KS Rakitna MIRO BEZEK.

Preden karkoli začnemo pa je potrebno urediti sanitarno problematiko. Na Rakitni se srečujejo s problemom odpadnih voda. Kanalizacije ni ustrežne, ponekod pa so sploh greznice. Vodovod je sedaj pred realizacijo, sedaj pa so občane težave z vodo. To bo potrebno urediti kot prvo in pa seveda cesta do Rakitne. Sedanja makadamska cesta odbija marsikoga in zato bodo v tem srednjeročnem obdobju uredili proti — prashno zaščito oziroma prevleko. Problem odpadnih voda sedaj rešujejo z greznicami, kar pa ni dobro. Kanalizacija je nujna! Posebna težava so črni vikendi. Vseh vikendov je okoli sto vendar so mnogi med njimi zidani brez dovoljenja.

»Urbanistično je sedaj Rakitna rešena. Sedaj se moramo lotiti temeljitih tržnih analiz in potem bo potreben denar. Koliko denarja pa je odvisno od te analize,« pravi Janez Lužnik. »Naše zdravilišče bi lahko postalo splošno klimatsko zdravilišče. To zdravilišče pa bi bilo propaganda za naprej. Vemo, kako so začeli v Radečih. Organizirali smo že smučarski tečaj in enodnevna smučarija bi bila v bodoče za marsikoga posebej zaradi bližine Ljubljane izredno privlačna reč. Doslej so hodile na smuko k nam le šole. Lahko bi začeli še z delovnimi organizacijami. Ob vsem tem pa moramo najbolj skrbeti za okolje. Zato smo se odločili tudi za sodelovanje z občino Cerknica, tako da bomo uskladjali načrte in ukrepe za varstvo narave.

Mislím, da bi bilo potrebno redno čiščenje jezera, ki je sedaj povsem blatno. Lahko bi gojili rube. Mi smo lani očistili jezero, da je bilo spet primerno za kopanje vendar je to velik strošek za nas.

Na tem področju je še možnost živinoreje, in sicer s pašnimi skupnostmi. To bi bilo tudi privlačno. Želječarstvo bi lahko razvili, saj se v takšnih ugodnih klimatskih pogojih tudi zeljčka izredne kvalitete. Potem so tu še čebele in torej čebelarstvo... Ljudi pa moramo navdušiti za kmečki turizem. Za to sedaj še ni

posebnega interesa. Ljudje so že pripravljeni oddati kakšno sobo vendar pripravljeno nuditi popolne oskrbe torej tudi hrane istemu turistu.

Zdravilišče stoji sedaj finančno bolje, čeprav še vedno slabo. Zdravilišče pomembno? Mi smo trenutno nosilec razvoja kot edina delovna organizacija. Zato smo se tudi registrirali za gostinstvo. Poslej bomo vsakemu gostu nudili restavracijo od osmih zjutraj do osmih zvečer servirali hrano, žal, pa nismo mogli nuditi prenočišča. To bomo skušali kombinirati z domačimi gosti. Vse druge družbe je preč. Vse pri nas je pod zaščito, nihče pa nič ne vrtili in ker ga niso vzdrževali oziroma obnovili je sedaj še v slabšem stanju kot je bil. Kakšne naložbe bi bile potrebne v grad ne ve nihče. Včasih smo sjo dobili. Mi bi bili pripravljani prevzeti recepcijo za to. Mislim, da je turizem še ta prednost, da je ambulanta na licu mesta in tako možna popolna zdravstvena oskrba. Tu bi lahko v okviru delavskega turizma in rekreacije opredelili ustrezne preglede in teste.

Idealne možnosti krajinskega parka

Drugo turistično zelo zanimivo področje v naši občini je krajinski park Polhograjski Dolomiti. Tu zaščiteni park bi lahko postal idealno mesto mirno rekreacijo vendar morda ne bi bilo tako. Zanimivo je, da je pred vrstami priložnost in bi jo kazalo izkoristiti. Znano je namreč, da se ljudje množično zijo v predel Štajerske, Gorenjske in Dolenjske in to celo po 100 km daleč in tukaj urejenih pravih možnostih. Zato imajo urejeni Polhograjski Dolomiti veliko bodočnost. Za to področje predlagajo urbanisti vzpodbujanje v skih in turističnih dejavnosti. Oboje se lepo dopolnjuje. V Dolomitih bi ugodne razmere za tradicionalno pescajenje za turno in hitrostno smučanje, sankanje, skoke, trim steze, jezo itd. V obrobnih središčih kot je Polhograjec in Dobrova in še katero, so možnosti za športna igrišča za golf in pa sverzalji, ki potekajo na tem področju.

PAVLE SETNIKAR tajnik KS Polhograjski Gradec ni zadovoljen s polno nočitvenih zmogljivosti pri nas v Polhovem Gradcu ni. Gostinskih postojališč, ki ima v najemu dom, tam nima prenočišč. Sploh pa dom sedaj nima dovolj prostora. Mi sedaj ne vidimo rešitve in tako tudi ne bodočnost in je v zelo žalostnem stanju. Denarja za obnovo pri nas ni, kar pa ne sme kaj dosti nalagati v objekt, ki ni njegov. Sedaj bodo menda kuhinjo in uredili ogrevanje. Mi neka bo vidimo bodočnost tega lokala in bi bi v zasebnih rokah.

Stanovanjska stiska, ki je v kraju huda tudi onemogoča kakršnekoli sobe. Tako velikokrat nimamo kam namestiti ljudi, ki pridejo. Kmečki turizem pri nas ni razvit in rešuje nas le Setnikar na Črnem vrhu, h kateremu lahko jemo nekaj gostov. Mi sedaj ne vidimo rešitve in tako tudi ne bodočnost naših močno delovno organizacij, ki bi bila pripravljena veliko vložiti tudi redno vendar takšne ni. Hodili so si sicer ogledovat, vse skupaj pa je ostalo. Ni tistega, ki bi ugriznil v to. Na našem področju dobi lahko turisti le sendvič in vse lepote so lačen malo mar. Mislimo, da bi morala naša občina kaj več.

Za sklicanje posveta o teh problemih je bila zadolžena KS Polhograjski turistično društvo v tem kraju vendar tega niso naredili. So postali že apatični in stvari mirujejo. Na tem področju je zelo razvito lovstvo in vendar s polnimi torbami hrane s seboj. Tisto kar bi lahko domačini naredili odhaja drugam. To pa je škoda! Turistično društvo so v Polhovem Gradcu pravzaprav le še trije ljudje. Vsi ostali so že vrgli puško v koruzo in tudi ne so aktivnih veje razočaranje. Gotovo pa bi se dalo s skupnimi močmi več kaj premakniti.

Turistično društvo v Polhovem Gradcu le na papirju

»Zanima me, kaj je sedaj s turistično takso. Nimamo denarja in smo pravzaprav le organizacija oziroma društvo na papirju,« z žalostjo razlaga predsednik turističnega društva Polhograjski Gradec PETER TRATAR. »Problem financiranja turističnega društva je preč. Vse pri nas je pod zaščito, nihče pa nič ne vrtili in ker ga niso vzdrževali oziroma obnovili je sedaj še v slabšem stanju kot je bil. Kakšne naložbe bi bile potrebne v grad ne ve nihče. Včasih smo sjo dobili. Mi bi bili pripravljani prevzeti recepcijo za to. Mislim, da je turizem še ta prednost, da je ambulanta na licu mesta in tako možna popolna zdravstvena oskrba. Tu bi lahko v okviru delavskega turizma in rekreacije opredelili ustrezne preglede in teste.

Kmečki turizem je uspešna oblika

Svoja opažanja pripoveduje JOŽE SETNIKAR. »Vse skupaj je še v razvoju in mislim, da bo še naprej uspevalo. Meni je ta turizem sedaj le dodatek k moji kmetiji. Sem kmet in to bom ostal. Ne mislim spremeniti svoje lepe kmetije v tako slabo gostilno. Sedaj mislim širiti svoje možnosti z ureditvijo novih prenočišč. Vse skupaj me bo veljalo po predračunih okoli 600 tisočakov. Teh seveda nimam, pa tudi malec se kar boji, saj je to velika naložba. Nekaj denarja mi obljubili na občini kot kredit, nekaj imam tudi posejnih v raznih delovnih organizacijah, vendar ne vem, kako bo vse skupaj. Nekje bom moral iztržiti denar in potem moram tudi uspeti. Denar bo treba namreč vrnil. Računam, da bodo imeli zame v delovnih organizacijah posluh. Mislim, da sem dokazal, da imam delati.«

To je res! Da bo Jože Setnikar uspel je prepričan vsakdo, kdor ga pozna in to je z njim delal ali kot s kmetom-odbornikom ali kot sosed ali kako drugače. Neutrudnost in marljivost sta poroka za uspeh. Jože Setnikar ima sedaj dve sobi s štirimi ležišči. To pa je premalo. Urediti namerava na novo 10 sob in bi torej imel 20 ležišč. Ljubljanci se zanj že zanimajo, čeprav bo verjetno to še poraslo. Posebej bo verjetno kmalu zanimanje za počitnice, česar doslej še ni bilo toliko. V sosednji Avstriji je že dolgo v modi takšno letovanje. Sosedje so enkrat še zelo previdni. Čakajo če bo uspel Jože in potem bodo verjetno povabili. Istočasno kot je začel Setnikar je začel še en kmet in to Zakej s Planine in tudi uspel.

Ki pridejo izletniki ali počitničarji k meni se najprej zapodijo v hlev,« pravi Jože Setnikar. »Zanimaja jih vse. Poskušali so tudi že delati. Drugače pa hodijo na izlete. Pri nas je tudi precej borovnic in pa tudi gob. Hrano kuham domačo in jo po postrežem. Pri meni so na jedilnem listu ajdovi žganci z mlekom, domače pecenice z zeljem, orehovi strukli in podobno. Meso je domače in kruh iz domačega žita. Zito sam zmeljem in tudi kruh spečem doma. Za sirjenje sem se odločil ker je kombno vseeno ali pristavim lonec s hrano ali pa kmeti. Dela je skoraj enako. Na kmetiji pa so važne roke! Spomladaj nameravam začeti zidati in jesen bomo, če bo šlo vse po sreči gotov. Kljub tej povečavi pa bom ostal kmet! To me veseli. Ko bom vse uredil se bom tudi posvetil večji vlečnici. Sedaj jo že imamo pozimi in se obnese. Problem pa je še telefon, ki ga nimamo in tako ni mogoče naročanje. Ko bo še to urejeno pa bo občutno bolje.«

Kurešček in zanimivosti laškega predela

Na področju viške občine pa je še vrsta zanimivih krajev in znamenitosti. Ena priljubljenih izletniških točk z novim in preurejenim domom je Kurešček. Tam so imeli dolgo kadrovske težave sedaj pa je to urejeno. Težave so tudi zaradi tega, ker ni nobenih zakonitih kar zadeva obisk in sedaj, ko bo telefon bo to rešilo, saj je bil včasih problem s hrano. Ko bodo napeljali vodo, bo Kurešček bolj na planinsko lego še privlačnejši. Razmišljajo v Gostinskem podjetju Vič tudi o polkvaranju terase in tako bi pridobili 150 novih sedežev.

Problem Turjaškega hrama je rešen, saj ga je uredilo grosupeljsko podjetje. Sedaj bo po področje Velikih Lašč ni dovolj izkoriščeno, saj je tam vrsta kulturnih spomenikov in zgodovinskih znamenitosti. Na tem področju je rojstna hiša Primoža Trubarja. Potem je v gozdčiku pri gradu Turjak shranjeno v špiro. Premalo pa je prisotna na področju Turjaka zasebna poba. Na tem področju reševati pa bomo ostal kmet! To me veseli. Ko bom vse uredil se bom tudi posvetil večji vlečnici. Sedaj jo že imamo pozimi in se obnese. Problem pa je še telefon, ki ga nimamo in tako ni mogoče naročanje. Ko bo še to urejeno pa bo občutno bolje.«

Posebno vprašanje je turjaški grad. Dolga leta je razpadal, sedaj pa so ga s predstavi občine toliko zavarovali in obnovili, da ne razpada več. Seveda pa je bilo potrebno za ureditev veliko denarja. Za to pa se sedaj ni več kot zanimal še nihče. Lahko pa bi glede na bližino ceste Ljubljana—Kočevje—morje bil ta grad odlična turistična točka. Potrebno je le veliko dinarjev. Vendar spomnimo se primera Otočca na Krki.

Prava škoda pa se dogaja v Iškem Vintgarju. Nezadovoljstvo s tamkajšnjim lokalom je vse večje. Irena Adamije pravi: »Iški Vintgar je pravi skandal. V najemu ga ima Alfi Durič, ki pa dopušta, da lokal propada in razpada. Občina pa je pripravljena dati v najem katerikoli družbenemu podjetju samo, da bi rešili lokal. Seveda je pogoj pri najemu, da ga bo najemnik uredil. Sedaj lokal ni več primeren. Če se vse skupaj ne bo temeljito spremenilo bo inspekcija lokal zaprla. Škoda pa je take lepe lege in vsega.«

Možnosti so še na drugih področjih. Graditi bi bilo potrebno hotele za tranzitni turizem in še marsikaj. Sele ko bo urejena infrastruktura in ko bo na razpolago kaj več denarja kot je bilo doslej, bo mogoče pričakovati kaj več od turizma — seveda tudi kaj več dohodka. Do takrat pa ostajajo naravne lepote.

MILOVAN DIMITRIČ

Podsmreka, Stritarjeva kašča

Z IZLETA KO RK MILAN ČESNIK PO BLIŽNJI DOLENJSKI

DAN PRIJETNIH TRENUTKOV IN BOGATIH SPOMINOV

Krajevna organizacija Rdečega križa »Milan Česnik« prireja za starejše občane vsako leto pomladansko izlet. Letošnji, bil je 7. junija, ni bil namenjen samo prijetnim trenutkom razvedrila, ampak tudi ogledu rojstnih vasi Primoža Trubarja, Frana Levstika in Josipa Stritarja, znamenitih mož naše literarne zgodovine.

Morda je bilo ravno zaradi tega za izlet veliko zanimanje, tako da se je zbralo na zbirališču pred kmalo Vič toliko izletnikov, da so povsem napolnili dva velika avtobusa. Med njimi je bil tudi 90-letni pisatelj Ivan Maticič, ki je napisal več zgodovinskih in drugih romanov iz življenja slovenskega naroda prof. Ksenija Prunkova, ki se udeležuje tudi kot pesnica, sicer pa je bolj poznana kot ilustratorka otroških slikanic, Ivan Kreft, kulturni in politični delavec.

Gostoljubje v Velikih Laščah

Vreme, ki spočetka ni kazalo nič dobrega, se je kmalu sprevrglo, prijetna rahla sapica je razglašala oblake in kmalu je posijal sonce. Dan je postal lep, kot narocen. Peljali smo se mimo urejenih njiv, mimo cvetočih travnikov in gozdov, kiso se kopali v bobnoten rečju. Povsod šisina, mir, zrak pa ves naspočen z ommannim dehtenjem roč. Človek ne bi verjel, da je vsa ta zemlja prepojena s krvjo padlih borcev, ki so se borili za obstoj našega naroda in svobodo. Skorajda ni vasi, kjer ne bi stal spomenik padlim borcem in talcem.

Najprej smo se ustavili pred veliko novo šolo v Velikih Laščah. Že pred šolo so nas s poskramenjem sprejeli učenci in nas povabili v veliko šolsko dvorano, kjer nas je pozdravil ravnatelj šole Niko Valjavec. Nato se je začel odvijati kulturni program z recitacijami dolenjskih pesnikov, s pesmijo šolskega pevskega zbora, z zvoki zanimivega zbora pičkarjev, s sijajnimi melodijami mladega harmonikarja in se zaključil z živahnimi telovadnimi igrami, z veselimi plesi in rajanjem.

Ob zaključku so nas pogostili s čajem in pecivom in vsakemu za spomin podarili razglednico, ki so jo izdelali šolarji sami. Slovo od gostoljubnih Laščanov je bilo prav prisrčno, radi bi še ostali z njimi, toda morali smo obiskati še rojstne kraje treh znamenitih mož. Najprej smo se odpeljali v Retje, v rojstvo vasa Frana Levstika. Iz ljubeznivosti se nam je pridružila učiteljica Perhajeva, ki nam je pripovedovala marsikaj zanimivega o Levstiku, Stritarju in Trubarju.

Levstikov kozolec in lipa

Najprej smo se odpeljali v Podsmreko, v rojstvo vasa Josipa Stritarja. Tudi Stritar je znamenita osebnost naše književnosti. Bil je pesnik, mladinski pesnik, pisec kritičnih esejnih spisov in urednik Dunajskega Zvona. Predv-

sem je bil vnet vzgojitelj mladega pesniškega rodu v drugi polovici devetnajstega stoletja. Njegova največja zasluga je, da nam je odkril svojo veliko Prekmurjsko pesmi.

Nato smo obiskali še Rašico, rojstvo vasa Primoža Trubarja. Primož Trubar se je rodil leta 1508, njegove rojstne hiše pa že dolgo ni več. Na tistem mestu stoji danes spomenik. Kot duhovnik in protestantski pastor je pisal in napisal leta 1550 prvo slovensko knjigo in s tem postavil temeljni kamen za zgradbo slovenskega knjižnega jezika, ki so ga številni naši pisatelji in pesniki za njim izpopolnili v občutljiv medij, da lahko izrazimo z njim tudi najgloblje misli in še tako prefinjena čustva.

Nasha zvesta spremljevalka nam je pripovedovala še marsikaj zanimivega o njegovih knjigah, o boju s katoliško duhovščino, o njegovem preganjanju in begu v Nemčijo, kjer je še naprej pisal in tiskal svoje in svojih učencev knjige in jih naskrivaj v vinskih sodih pošiljal na Slovensko.

Turjak ne bo pozabljen

Na naši poti smo prišli naposled še na Turjak in se napolni najprej v bližnji gozd, kjer je bil skupen grob 26 mož in žena, ki so prav zaradi padli tu kot žrtve za svobodo. Domobranski nabij so jih kot najvnetejše borece za svobodo poharili po svojih zapisih, jih privlekli sem, zverinsko pobili, zmetali v veliko jamko in grob zasuli.

Ob spominski plošči nam je domačin pripovedoval, kako so kasneje sretno zakamufilirani grob odkrili in že razpadajoča trupla identificirali. Najbolj tragično pa je, da so ti okupatorjevi hlapci izvršili to barbarsko grozodejstvo tik pred koncem vojne, ko je bila že skoraj vsa Slovenija osvobojena in je naša osvobodilna vojska že obkolila Ljubljano in samo še čakala na ukaz, da vkoraka v mesto.

Vsi tih in zamišljeni smo se vračali na Turjak. Tu so v veliki restavraciji že čakali na nas, in ko smo zasedli vse mize na vrhu, so nas lepo pogostili s piščico in jedljo. Medtem so se zbrali tudi vaski šolarji, ki so nam zapeli še nekaj pesmi in zaplesali kolo. Med premorom pa nam je tukajšnji domačin pripovedoval o hudih bojih, ki so divjali tod okoli, o zmaganih in žrtvah, ki so jih imeli partizani v spopadih z okupatorjem in domobranci, ter o končnem zmagoslavlju. Nekateri so si ogledali tudi grad Turjak, ki ga prav sedaj obnavljajo.

Cas nas je priganjal in morali smo se vrniti domov. Slovo je bilo prisrčno in mlade Turjancanke so podarile slehernemu izletniku lep sopek poljskih cvetlic v spomin.

V Ljubljano smo prišli še pred nočjo. Mislim, da se lahko zahvalim v imenu pravih vseh udeležencev krajevni organizaciji Rdečega križa, da nam je izlet omogočila, vsem organizatorjem, pa, da je izlet tako prijetno potekal.

Skratka — bil je to lep in poučen izlet, ki nam bo ostal še dolgo v prijetnem spominu.

ALBERT ŠIROK

ZAHVALA

Vsem, ki ste pripravili našim starejšim v sredo 7. junija tako prijetno popoldne, iskrena hvala. Posebej se zahvaljujemo ravnatelju osnovne šole Velike Lašče Niku Valjavecu, profesorici slovenščine Perhajevi, profesorju glasbe Sajovicu in prof. likovnega pouka, kakor tudi upravitelji podružnične šole na Turjaku Zgončevi in vsekakor sloški mladini obeh šol. Zahvalna velja tudi predsednici Rdečega križa na Turjaku in predstavnikom Zveze združenj borcev ter osebju tamkajšnje restavracije za lepo postrežbo.

Odbor KO Rdečega križa
KS »Milan Česnik«

si ogledali še njegovo rojstno hišo, nam je naša spremljevalka povedala še marsikatero podrobnost iz Levstikovega življenja.

Iz Ljubljane je prihajal se kmalu na kratke oddih. Doma se ni dobro počutil, raji se je držal s sosedovim sinom, ki je imel v bližnjem kozolecu svoj čebelnjak.

Ogledali smo si tudi znameniti kozolec. To je čuden pokrit kozolec, prej podoban gospodarskemu poslopju kot običajnemu kozolecu. Njega lastnik je bil samouk, vendar nadarjen in razgledan mož, s katerim se je Levstik ure in ure dal pogovarjati. Tu sta skupaj sestavljala knjigo o čebelah, tu je Levstik snoval svoja delatna tu je napisal tudi pesem o lipi. Pa smo si ogledali še to čudno lipo. Kar ostrmeli smo. Čeprav je kakih 800 let stara, je še vedno košata in zdrava. Najbolj pa smo se čudili ogromnemu deblu te hiše, ki ima tak obseg, da jo sedem mož, razpostavljenih okoli njega, komajda lahko objame.

Stritar in Trubar sta bila tu doma

Od tod smo se odpeljali v Podsmreko, v rojstvo vasa Josipa Stritarja. Tudi Stritar je znamenita osebnost naše književnosti. Bil je pesnik, mladinski pesnik, pisec kritičnih esejnih spisov in urednik Dunajskega Zvona. Predv-

Dolnje Retje, Levstikova lipa

Idilična panorama jezera na Rakitni

ZAČETEK AKCIJE ZA UREJANJE OTROŠKIH IGRIŠČ

KAM BOMO DALI POSOJILA?

Posojila za ceste smo tudi v naši viški občini vpisali več kot pa naj bi ga po ustreznih merilih in priporočilih. Za to so se prebivalci odločili zavestno, saj je splošno znano, da se višek uporabi v skladu z mišljenjem republiške skupnosti za ceste (le-ta bo posojilo odplačevala) na področju, kjer je bilo zbrano. V Ljubljani je bil tedaj sklenjen družbeni dogovor, ki načrtuje enotno reševanje nekaterih za Ljubljano nadvse perečih problemov in sicer reševanje v merilu mesta brez zapiranja v občinske okvire. Družbeni dogovor o združevanju in porabi sredstev viška posojila je določil, katere naložbe bomo v Ljubljani financirali iz viška posojila. Občina Center je ob tem pokazala veliko razumevanja saj se je ta ljubljanska občina kot celota odpovedala vsem ugodnostim tam zbrane viška in so le tega namenili za reševanje perečih problemov celotne Ljubljane. V Centru se namreč zavedajo da se središče v prometu duši zaradi neurejenih prometnih razmer izven njega. Tako je reševanje obvoznice in njim vzporednih cest rešitev tudi za Center.

Po predvidevanju družbenega dogovora bodo zbrali v celotni Ljubljani 100 milijonov viška posojila. Ta denar je razdeljen na štiri velike naložbe — na našem področju sta dve. Pričakovanja pa so tudi — ker je posojilo vpisano na fiksne zneske — da se vsota ne bo povečevala z rastom osebnih dohodkov, temveč da bo morda celo nekaj manjša, kot je načrtovano. Razliko bodo pokrivala občine, na katerih področju se bo gradilo.

Občine so sploh prevzele na svoja pleča tudi druga bremena kot je začasno posojanje denarja, dokler se sredstva posojila ne natečejo in podobno. Občini Šiška in Vič-Rudnik sta se obvezali, da bodo pri njih krili eventualne razlike v cenah itd. v okviru občine, torej občinskih cestnih skladov in občinskih cestnih skupnosti.

Predsednik izvršnega odbora občinske komunalne skupnosti inž. Srečo Zorn pripoveduje, kaj bodo naredili na področju Viča iz sredstev viška posojila.

»V samem mestu bomo uredili mestno cesto Peružijsko in Jurčkovo pot pa povežemo med Opekarsko in Izžansko iz gradnje mostov preko Ljubljane in Malega grabna. To bo veljalo 30,8 milijona dinarjev. Druga naložba pa je gradnja cestnega podvoza na trasi Gregorinove s povezavo na Tržaško cesto. To bo veljalo 19,1 milijona dinarjev.«

V občini Šiška so z deli na svojem področju začeli že na ta način, da je občina najela kredit na račun viška posojila. Vič pa že gradi iz lastnega denarja most preko Malega grabna. V pripravi pa je tudi gradnja mostu preko Ljubljane. Ta se bo začela v avgustu. Ta sredstva, ki jih je občina založila, bodo dobili seveda vrnjena čim se bo nateklo dovolj denarja iz sredstev posojila za ceste. Vrnjeni denar pa bodo položili v skladu z obveznostjo in programi v gradnjo Večne poti.

Iz sredstev viška posojila za ceste bo torej dobila občina Vič-Rudnik zelo veliko, saj bosta rešena dva pomembna in huda prometna vozla. To so seveda uspeli rešiti občani s tem da so posojilo vpisali in to preko načrtovane meje. Tako so zagotovili reševanje prometnih težav v tem predelu. Skupen dogovor v Ljubljani o uporabi sredstev pa je dokaz solidarnosti v praksi in skupnega reševanja skupnih problemov in rezultati so že sedaj očiti, saj vsa dela uspešno tečejo.

M. DIMITRIČ

Gotovo se še spominjate poziva na akcijo za urejanje otroških igrišč, ki smo ga pred časom objavili v našem glasilu, z namenom, da bi k tej akciji, za katero je dal pobudo svet za vprašanja družbenoekonomskega in političnega položaja žensk pri MK SZDL Ljubljana ob letošnjem mednarodnem letu žensk, pritegnili skupno z občinskimi sveti tudi družbenopolitične organizacije in društva v krajevnih skupnostih, občini in mestu ter druge dejavnike našega družbenopolitičnega življenja.

Otroška igrišča in rekreacijske površine predstavljajo namreč del našega družbenega, osebnega in kulturnega standarda, prispevajo k zdravemu in vsestranskemu razvoju otrok ter k zblizovanju in ustvarjanju sosedskih odnosov med občani v novih pa tudi starih stanovanjskih soseskah.

Glavni namen omenjene akcije pa je učinkovitejša pridobivanje novih rekreacijskih površin ter redno urejanje in vzdrževanje obstoječih površin.

V naši občini je prvi korak na tem področju naredil svet za vprašanja družbenoekonomskega in političnega položaja žensk pri OK SZDL Ljubljana Vič-Rudnik in že na predzadnji seji, konec aprila sprejel akcijski program iz katerega je jasno razvidno, da moramo akcijo prirediteljati skupno z vsemi družbenopolitičnimi in družbenimi dejavniki v občini in krajevnih skupnostih, kot prvo nalogo pa si je zadal, dobiti točen pregled nad dejanskim tovrstnim stanjem po KS.

Tako je svet skupno z občinsko Zvezo prijateljev mladine posredoval krajevnim skupnostim poseben vprašalnik, ki se nanaša na velikost igrišča, v kakšnem stanju je le-to, kdo ga upravlja, kakšne so težave pri vzdrževanju in urejanju igrišča, kakšne so prostorske in finančne možnosti za izgradnjo novega igrišča ipd. Naj takoj povemo, da se je doslej odzvalo 13 krajevnih skupnosti in kazalo bi, da na kratko za vsako krajevno skupnost posebej prikazemo sedanje stanje:

— KS Dobrova že ima otroško igrišče (2800 kv. m), ki ga uporabljajo učenci nižjih razredov osnovne šole in otroci vrtca. OŠ Dobrova, ki upravlja igrišče pa za redno vzdrževanje le-tega primanjkuje finančnih sredstev. Poleg tega nameravajo v vaški skupnosti Brezje ob preureditvi OŠ v vrtce urediti tudi otroško igrišče.

— V KS Ig nimajo otroškega igrišča niti nimajo v ta namen predvidene lokacije in istočasno tudi finančnih sredstev. Tudi ob hiši v kateri je sedaj vrtce ni zato pogoj, ker se sedanjí prostori vrtca niso na primerni lokaciji.

— KS Horjul ima 160 kv. m veliko igrišče za VVZ, ki ga upravlja osnovna šola, vendar pa potrebujejo zanj še dodatno opremo in po možnosti želijo del igrišča tudi asfaltirati.

— KS Kozarje upravlja z igriščem (375 kv. m), ki je na novo splanirano in na katerem so tudi nova igrala, manjkajo le klopi. Poleg tega načrtujejo tudi igrišče v Murglah

za katerega pa nimajo finančnih sredstev, saj jim le-teh primanjkuje tudi za vzdrževanje že obstoječega igrišča.

— V KS Kozarje obstajajo vsi prostorski pogoji in možnosti za izgradnjo otroškega igrišča v centru za rekreacijo in telesno vzgojo ob Poti čez gmafno, vendar pa zato za zdaj nimajo predvidenih finančnih sredstev. Nestrokovna dela pri gradnji bi bili pripravljene odpraviti občani sami s prostovoljnimi deli.

— KS Malči Belič urejuje 350 kv. m veliko igrišče, saj od strani uporabnikov ter ostalih občanov ni vedno dovolj pozornosti za čistočo igrišča, nemalokrat pa je prisotna tudi precejšnja malomarnost do samih naprav na igrišču.

— KS in DPM Notranje gorice razpolaga z 1500 kv. m velikim igriščem, ki je dokaj primerno opremljeno in ga koristijo tudi šola.

— KS Podpeč-Prešerje ima v načrtu izgradnjo igrišča v sklopu vrtca, ki se bo gradil v Podpeči, vendar pa zanj še nimajo zagotovljena finančna sredstva.

— V KS Rožna dolina vzdržuje 800 kv. m veliko otroško igrišče VVZ, katerega koristijo tudi majhni otroci iz cele krajevné skupnosti.

— V KS Tomišelj menijo, da je otroško igrišče nujno potrebno, zato imajo v ta namen že kupljeno zemljišče v bližini OŠ ter igrala, nimajo pa finančnih možnosti za izgradnjo le-tega.

— V KS Trnovo imajo dobro opremljeno igrišče z igrali za male otroke, prav tako pa tudi delno urejeno igrišče na Cesti dveh cesarjev, kjer je del igrišča asfaltirana za košarko in roket. Novo igrišče pa načrtujejo tudi na področju novogradnje Trnovega VS-1.

— KS Turjak upravlja z 364 kv. m velikim otroškim igriščem, ki ga koristi podružnična šola Turjak, otroci višjih razredov pa tudi mladinci. Igrišče je trenutno premalo zasedeno, vendar pa se interes iz dneva v dan veča, zato bi ga kazalo popestriti z določenimi pripomočki, npr. goli za roket, koši za košarko ipd.

— V KS Vnanje gorice je 500 kv. m veliko igrišče, ki ga krajevna skupnost upravlja skupno z DPM, pri tem pa se srečujeta s finančnimi problemi in pomanjkanjem posameznih igrar. Z izgradnjo VVZ programa S II pa upajo, da bo igrišče zadovoljivo rešeno.

S temi skupnimi podatki smo vam, dragi bralci, hoteli vsaj približno predložiti stanje glede obstoja in urejenosti otroških igrišč in rekreacijskih površin v naši občini. Čeprav je pač odzvalo na začetno akcijo. Prav gotovo pa sloni naše nadaljnje delo na celovitem prikazu tega stanja v vseh KS naše občine, zato bi kazalo ponovno vzpodbuditi ostale krajevne skupnosti, da se vključijo v skupne napore, saj naj bi bilo to predvsem v njihovem interesu. Istočasno vas seznanjamo, da vas bomo sprotno obveščali o nadaljnjih prizadevanjih in uspehih te akcije.

VEČ KOMUNALNIH CEVI

Pripomb na rovaš kanalizacije vodovodov in še vrste drugih komunalnih naprav v občini Vič-Rudnik nikoli ne zmanjka. Viška občina je v ljubljanskem merilu, kar zadeva komunalno opremljenost, skorajda v najslabšem položaju. Marsikatero področje je sanitarno ogroženo in standard komunalne opreme je nizek.

Vzrok za to je potrebno iskati v velikosti občine, ki sega v veliki meri (bolj kot katerakoli druga ljubljanska občina) na podeželje in tudi sama velikost je obremenilni faktor. Ker ne prestavlja občino le mestno naselje temveč tudi precej šibkejša gospodarsko zaledje na podeželju, je bil v preteklosti tudi dotok sredstev vedno manjši kot v strogem središču. Velika razdrobljenost, ki je značilna za podeželje, zahteva pri komunalnem opremljanju nekajkrat večja sredstva kot pa urejanje v okviru mestnih ulic. Od tod vse to zaostajanje za drugimi predeli in splošna šibka komunalna opremljenost viške občine.

Program individualne komunalne potrošnje, ki je že izdelan, bo ta vprašanja reševal in skušal nadoknaditi v preteklosti zamujeno. Pri izvajanju programa gre predvsem za kanalizacijo, vodovode in plinifikacijo. Po programu bi bila letna potrošnja 1,36 milijarde dinarjev za celotno Ljubljano. Dotok sredstev pa je v letu dni 700 milijonov. Ta razkorak med potrebnim denarjem za izvedbo programa in med dejanskimi možnostmi bo povzročil podaljšanje programa. Predvidevajo da bo potrebno nabirati denar vsaj tiri leta dalj, kot pa so načrtovali.

V Ljubljani so se odločili, da bodo pri izvedbi tega programa gledali na vse poprej naštetih dobihi na Viču več kot drugod. V preteklih letih je bilo to področje velikokrat zapostavljeno in zato je bilo sedaj pričakovanje viških občanov toliko večje. To se je tudi uresničilo. Vse gradnje v tem okviru pa so usklajene z drugimi programi kot npr. z gradnjami osnovne šole ali drugih objektov.

Boljša komunalna opremljenost je nujna tudi zaradi nekaterih hudih problemov, ki se pojavljajo na posameznih komunalno neopremljenih področjih, kot je npr. Rakova Jelša kjer so možnosti celo za okužbo.

M. DIMITRIČ

»VARNOST« SE SELI K NAM

V zadnjem času se vse več delovnih organizacij zanima, da bi preselili svoje poslovne in proizvodne prostore na področje viške občine. V to jih sili razvoj, ko potrebujejo vse več prostora, ki ga običajno zaradi izredno strnjene — posebej v mestnem središču — gradnje na obstoječih lokacijah ne morejo več zagotoviti. Med delovnimi organizacijami ki so položile svoj temeljni kamen za novo poslovno stavbo v naši občini je tudi delovna organizacija Varnost.

Delovna organizacija Varnost ki je razdeljena v dve TOZD in sicer: Tehniška zaščita in Fizično varovanje premoženja se sedaj stiska v neprimernih prostorih. V stari stavbi ta kolektiv ne more več živeti. Čeprav je res, da zaposleni niso v eni stavbi, temveč da varujejo na terenu in to po vsej Sloveniji kljub temu so prostori že davno neprimerni. Delovna organizacija sedaj zaposluje namreč več kot 2000 ljudi in z njimi varuje na ta ali oni način več kot 1250 objektov ali stanovanj ali premoženja sploh.

Nova poslovna stavba bo omogočila izpolnjevanje službe pa tudi normalne delovne pogoje. Novi prostori bodo po programu gotovi leta 1979. Celotna gradnja pa bo veljala po poredračnih okoli 30 milijonov dinarjev.

»Moramo si pridobiti nove prostore. Od tega je odvisen tudi nadaljnji razvoj kolektiva in naša nadaljnja rast,« pravi direktor Varnosti FRANC HAJBAN.

Delovna organizacija Varnost pa slavi letos tudi 20-letnico svojega obstoja. V občini Ljubljana Center je bila ustanovljena leta 1958 pod imenom »Ključar« in od tedaj se je nenehno razvijala in dosegala resnično zavidljive uspehe. To je očitno danes tudi po temu, da sega na vsa področja Slovenije in da njeni člani čuvajo premoženje že v številnih tovarnah. V tem svojem 20 letnem obstanku delovna organizacija beleži lepe uspehe vsak dan, ko varnostniki dnevno preprečujejo odtujanje družbenega ali pa tudi zasebnega premoženja in s svojim vestnim delom onemogočajo povzročanje škode na družbenih objektih. Zato je njihov jubilej še toliko pomembnejši.

M. DIMITRIČ

GOSTOVANJE NA KOROŠKEM

Člani Kulturno umetniškega društva »Dolomiti« iz Dobrove so 17. junija 1978 gostovali na avstrijskem Koroškem s svojim pevskim zborom in folklorno skupino.

Dopoldne bi morali nastopiti na srečanju slovenskih in koroških planincev pri Koči nad Arihovo pečjo, vendar je zaradi slabega vremena bilo srečanje prestavljeno, planinci so se zato zbrali kar v gostilni Miklavž v Bilčovsu, na Arihovo peč pa je odšla delegacija planincev, ki je položila venec ob plošči padlim partizanom.

V gostilni Miklavž ima Slovensko prosvetno društvo »Bilka« iz Bilčovsa tudi prostore za svojo dejavnost, lastnik pa je Janko Ogris, sicer župan Bilčovsa in zaveden narodnjak. Na povabilo tega društva je

KUD »Dolomiti« Dobrova pripravilo celovečerni program slovenskih narodnih pesmi in plesov. Nastop je bil ob 20. uri, ogledalo pa si ga je lepo število koroških Slovencev. Predsednik SPD »Bilka«, Tone Schellander in predsednik KUD »Dolomiti« Dušan Pavlica sta za člane pripravila tudi lep program, na izletu popoldne so si ogledali kraje od Bilčovsa, Sentilja, Košice do Celovca, povzpeli so se tudi na razgledni stolp, od koder se vidi po tem celotnem delu Koroške, od Zilje, Roža, do Podjune. Izlet je vodil in prijetno komentiral Tone Schellander. Za tiste člane KUD, ki se ukvarjajo s kmetijstvom in tudi ostale, pa je bil nadvse zanimiv obisk pri naprednem slovenskem kmetu.

Na nastopu je pozdravno pesem zapel mešani pevski zbor Bilka, nato pa so člani KUD izvedli svoj program. Predstavili so se izmenoma mešani pevski zbor (10 pesmi) in moški pevski zbor (4 pesmi) pod vodstvom tov. Lidije Pavlica ter folklorna skupina (gorenjski, prekmurški in belokranjski plesi), vodi jo Darko Kuntarič. Pri poslušalcih so bili lepo sprejeti, z dolgi spontanimi aplavzi, ljudje kar verjeli niso, da zbor deluje šele šest mesecev. Po nastopu se je večer prevesel in prijetno družabno srečanje članov obeh društev in drugih gostov, na katerem je igral ansambel KUD, objubilili pa so si, da se bodo čimprej spet srečali.

D. F.

**naša skupna
varnost
v prometu**

ZA VARNOST OTROK NA POČITNICAH

Veliko prometnih nesreč se pripeti v letnih počitnicah, ko imajo učenci veliko prostega časa. Zlasti kritična sta mesec julij in avgust, ko se domačim voznikom pridruži še tisoče motornih vozil turistov iz drugih držav.

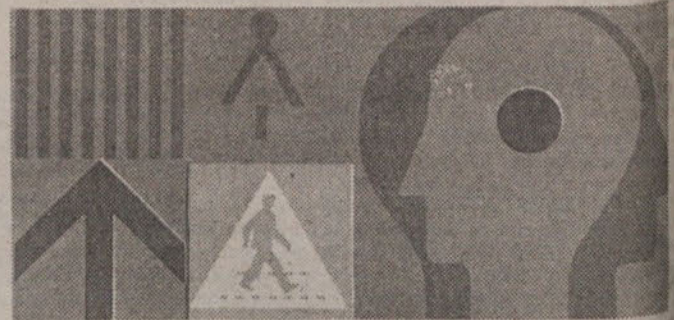
V teh mesecih je veliko otrok prepuščenih samim sebi. So brez varstva in si sami iščejo zabave, toda večkrat neustrezne in tudi ne na varnem kraju. Igrajo se v neposredni bližini cest,

često celo na samih cestnih površinah in mnogokrat se igra za nepreudarnega otroka konča usodno. Statistični podatki o prometnih nesrečah otrok in mladine v posameznih mesecih leta navajajo, da je prav v omenjenem času največ smrtnih žrtev. Zato so starši še posebej odgovorni, da v obdobju šolskih počitnic zagotovijo svojim otrokom ustrezno varstvo.

Medtem, ko se predšolski otroci radi ukvarjajo s statičnimi igrami »drug poleg drugega«, za katere ne potrebujejo dosti prostora, težijo starejši k zahtevnejšim razvedrilom. Praviloma izbirajo dinamične igre, za katere se navdušujejo že od prvega razreda osnovne šole dalje, nakateri pa že pred vstopom v šolo. Aktivnost učencev se v teh igrah z leti stopnjuje in traja vso osnovnošolsko dobo in še dlje.

V gosti naseljenih krajih, kjer mladina navadno nima dovolj ustreznih igrišč, uporablja za igranje prostore neposredno ob cesti, na pločnikih ali kar na cestah. Tu tekmujejo v igrah z

zogo: v nogometu, roketu, košarki, odbojki in drugem, kotalkanju, vožnji s kolesom in skiroji, lovijo se okoli vozil, ki parkirajo na cesti in se skrivajo pod njimi. Osnovnošolski otroci in mladina, zlasti dečki, uživajo pri igri zlasti v hitrosti. Mimo tega si posamezniki izbirajo svoje vzore med tekmovalci, prvaki v nogometu, drsanju in drugih hitrostnih športnih panogah. V igri skušajo posnemati, pri tem pa precenjujejo svoje zmogljivosti in hkrati pozabljajo na nevarnosti. Uživajo v hitrosti, ki pa je v bistvu le izvor naivne samozavesti in samostojnosti.

Potreba mladega človeka po igri, tekmovanje v hitrosti, spretnosti pa tudi moči in vzdržljivosti ima sicer svojo osnovo. Toda igranje na prometnih površinah bi bilo treba popolnoma preprečiti, kajti že doslej je bilo zaradi tega preveč prometnih nesreč.

Zelo nevarno je tudi, da starši in drugi vodijo že predšolske otroke na pločnike ali druge prometne površine z otroškimi kolesi, kotalkami, skiroji in s podobnimi prometnimi sredstvi.

Da otroci sedijo na prednjih sedežih v osebnih avtomobilih itd... S takšnim ravnanjem otroke nehoti navajajo na napačna pota. Otroka je treba že od začetka navajati na red in disciplino in mu vcepiti v zavest spoznanje, da je pločnik namenjen samo pešcem, cesta in kolesarska steza za samo voznikom.

Otroške drsalke, kotalke, skiroji, kolesa itd. niso igranje temveč so prometna sredstva, čeprav so majhna in počasna. Prav tako niso prometu namenjene površine, primerne za vaje v vožnji z otroškimi prometnimi sredstvi, temveč so za to igrišča, kotalkališča, poligoni in podobni prostori.

ANTON SOVDAT

VZ BIČEVJE OB ZAKLJUČKU ŠOLSKEGA LETA VESELJE IN RADOST

V tednu mladosti in ob počastitvi rojstnega dne tovariša Tita, smo priredili v VVZ Bičevje prireditve. Sodelovalo je vseh pet skupin otrok in to od tretjega leta starosti do sedmih let. Prireditve je bila polno obiskana, starši pa so lahko poslušali glasbene in ritmične točke, deklamacije in mali orkester z Orfovimi instrumentalijem. Sodelovali so tudi otroci popoldanske male šole, ki niso redno vključeni v vzgojno delo Bičevje. Poleg te prireditve smo zaključili tudi šolsko leto in to s piknikom v gozdu ob Malem grabnu. Pekli smo čevapčice, pili sok in se veselili na toplen soncu ob petju pesmi. Najslavnejši del piknika, pa je bila podelitev športnih značk in nalepk. Bilo je res lepo in veselo in to nam bo ostalo še dolgo v spominu.

Cicibani VVZ Bičevje

»TUDI MI SMO SE NEKAJ NAUČILI!«

V vzgojnovarstvenih zavodih se »šolsko leto« sicer ne konča v nobenem obdobju leta, vendar pa se ob koncu pravega šolskega leta za nekatere malčke konča obiskovanje vrtca. Zrastejo in odidejo iz male v »veliko« šolo. To je zanje prav gotovo dogodek, ki se ga neizmerno veselijo in ob odhodu iz vrtca pravzaprav niso žalostni. Ni pa vseeno njihovim »šicam«, ki so jih popeljale skozi najnežnejša leta, jih naučile zvrhan koš pesmic, zgodbic, ročnih spretnosti in jim nadomestovale starše in dom v času, ko so bili njihovi roditelji v službi.

Pogrešali jih bodo tudi njihovi mlajši tovariši pri igri in delu, ki bodo šolski prag prestopili kasneje. Da bi se od teh »šolarjev« poslovili in jim dali popotnico, že nekaj let malčki v vrtcu Malči Belič pripravijo proslavo, na kateri svojim staršem in malim prijateljem pokažejo, kaj so se med letom naučili.

Letošnja proslava je bila še malo slovesnejša kot običajno, saj je bila posvečena tudi 100-letnici rojstva Otona Župančiča, ki je za ta mali in mladi rod živel in delal. Pravzaprav so njegove pesmice prve, ki se jih malčki naučijo ali jih radi poslušajo, saj so najlepše zrcalo otroškega doživljanja in čustvovanja. Ne samo otrokom, ampak tudi odraslim povedo tisto, česar malčki še ne znajo povedati sami. Prav zato je bila tudi večina pesmic na proslavi izbrana iz Župančičevega dela. Prijetne urice, ki smo je preživeli na igrišču ob vrtcu Malči Belič, enota Zarja, ni mogoče opisati na papirju, prav gotovo pa lahko izrečemo vse priznanje prizadevnosti vzgojiteljic celotnega vzgojnovarstvenega zavoda, ki v or-

ganizirano varstvo vključuje preko 700 naših najmlajših.

Ob tej priložnosti je svet zavoda podelil tudi pismene zahvale vsem tistim delovnim organizacijam in posameznikom, ki so v zadnjem času kakorkoli pomagali pri izgradnji vrtca in njegovi opremlitvi. S tem so pomagali tudi otrokom, ki so dobili novo otroško igrišče, igrače in še kaj.

Pismene zahvale so prejeli: med delovnimi kolektivi Elektromontaža Vič, Organizacija združenega dela Intertrade Ljubljana, Slovenske železarnice — TOZD Ljubljana; med posamezniki pa Tone Bregar, Simon inž. Fišer, Ivan Horvat, Pravdo-ljub Ignjič in Maja Strehovec. Pismo zahvalo je prejela tudi mestna skupnost otroškega varstva in občinska skupnost otroškega varstva za uspešno in prizadevno delo v korist vzgoje in varstva predšolskih otrok.

MOJCA KAUCIČ

PO KONCU ŠOLE NA POČITNICE

Šolski zvonec bo kmalu odzvonil zadnjo uro tega šolskega leta. Konca šolskega leta se vsele tako učenci kot njihovi učitelji. Oboji si bodo po trudopolnem šolskem letu oddahnil, se odpočili in se pripravili na novo šolsko leto.

Kako so zadovoljni z uspehom pri svojem predmetu in kako v svojem razredu kjer so razredniki, so povedali učitelji. O svojem uspehu, ter o težko pričakovanih počitnicah pa so pripovedovali učenci osnovne šole Oskar Kovačič.

NADA JESIH, učiteljica angleškega jezika

Učni uspeh pri mojem predmetu bi lahko bil boljši. Vendar za tak uspeh niso krivi le učenci marveč tudi preskopen odmerjen fond učnih ur. Tedensko imam v posameznem razredu le dve uri. Število učencev v razredih je preveliko, pa tudi učbenik je zasta-

Težko že čakam na novo šolo, kjer bodo učilnice prilagojene sodobnemu učnemu procesu.

MAJDA POLAJNAR, učiteljica geografije

Geografijo poučujem v dvanajstih razredih. Menim, da učenje geografije zanima, kar se kaže tudi v tem, da radi pripravljajo referate, zbirajo slikovni material in izdelujejo grafikone. Opozarjam jih tudi na TV šolo. Učilnico imamo dobro opremljeno, pogrešamo le kinoprojektor za predvajanje filmov.

ZDENKA MODIC, učiteljica razrednega pouka

V mojem razredu, kjer sem razrednik, poučujem vse predmete. Z uspehom sem kar zadovoljna. Opažam, da kažejo učenci največje zanimanje za predmet spoznavanje narave in družbe. Zbirajo slikovni material in izdelujejo herbarije. Pri delu jih navajam na samostojnost. Zadovoljiv je tudi uspeh pri matematiki, manj pa pri slovenskem jeziku, zlasti branje mojim drugošolcem še povzroča težave, ter ustno izražanje. Temu je krivo prav gotovo preveliko število učencev v razredu, ker ne morejo pogosto aktivno sodelovati pri pouku. Pri pouku uporabljam vse učne pomočke, ki jih je sedaj moč dobiti.

MARJAN NOVAČ, 6. razred
Pričakujem prav dober uspeh, zato se ne bojim konca šolskega

Marjan Novak

rel. Pri urah angleščine uporabljam različne pripomočke, kot so magnetofon, gramofon, gramofon, stenske slike, diafilme in druge pripomočke.

RAJKO RAZPOTNIK, UČITELJ, biologije in kemije

Z uspehom v mojem razredu ter pri mojih dveh predmetih sem v glavnem zadovoljen, ker se večina učencev rada uči. Tiste pa, ki se radi ne uče, spodbujam na različne načine. Novosti, ki sem jih uvedel, so nabiranje rastlin, ter ogled diapozitivov pri biologiji. Delo pri kemiji popestrim s poskusi in drugim praktičnim delom. Uvajam tudi skupinsko delo učencev. Za prihodnje šolsko leto sem predlagal obnovo učnih pripomočkov ter nabavo filmov.

DARJA VIDIC, učiteljica likovnega pouka

Z uspehom učencev v mojem razredu sem zadovoljna, manj pa z uspehom pri likovnem pouku. Uspeh pri likovnem pouku je slabši zlasti v višjih razredih. V višjih razredih mnogo obravnavamo teorijo umetnosti, gledamo

Maruša Vidmar

filme in knjige z reprodukcijami, ki jih je v knjižnici lepa količina. Veliko pozornost posvečam estetik. Menim, da imam v posameznem razredu premalo ur na teden. V petem in šestem razredu imam po dve uri, v sedmem in osmem pa po eno uro. Prostor za likovni pouk ni primeren.

SAVA STARIN, učiteljica fizike in matematike

Učni uspeh je v mojem razredu dober, zato ker so se vsi potrudili, da bi imeli ob slovesu in prehodu na druge šole kar najboljši uspeh. Nasploh je v vseh osmih razredih uspeh boljši kot v sedmih. Če imamo za posamezno učno snov pri fiziki na razpolago učila, uvajam skupinsko delo.

Maja Mulaček

Nada Jesih

leta. S starši bom šel na morje in v planine. Najraje imam angleščino, biologijo in matematiko.

MARUŠA VIDMAR, 7. d.

Konec leta že težko pričakujem. Na morje bom šla kar dvakrat.

Prvič v kolonijo na Pacug za štirinajst dni, nato pa z očetom in mamo na Pag. Ko bom doma, se bom hodila kopat na kopališče. Uspeh bo odličen.

MAJA MULAČEK, 8. c

Konec leta ne pričakujem z veseljem, ker bo to pomenilo slovo od stare šole. Vpisala se bom na gimnazijo in če bodo sprejemni izpiti, bom morala po koncu šole še kaj ponoviti. Uspeh bo odličen, najraje imam likovni pouk in angleški jezik. Na počitnice grem v Rovinj.

BREDA DEMŠAR, 8. c

Težko se bom poslovila od šole, ker sem se je v osmih letih že kar navadila. Od predmetov imam najraje geografijo in biolo-

Breda Demšar

gijo. Spričevalo bo prav dobro. Vpisala se bom na srednjo medicinsko šolo. Na počitnice bom šla v Dubrovnik.

FRANC ZMAVC, 5. c

Nisem preveč vesel konca šolskega leta, ker bom izgubil družbo. S starši bom šel na počitnice na morje. Ko bom doma, si bomo s prijatelji izmislili kakšno igro, da nam ne bo dolgčas. Spričevalo bo odlično.

ROBI GARAFOL, 2. c

Moje spričevalo bo odlično. Najraje imam telesno vzgojo, likovni pouk in matematiko. Po šoli mi med počitnicami ne bo dolgčas, saj bom s prijatelji doma igral nogomet in namizni tenis, s starši pa bom šel na morje.

F. PRŠEREN

NA OŠ TRNOVO

RAZSTAVA TAPISERIJE

Šolsko leto se je sicer že zaključilo in učenci so se že ali pa se še bodo odpravili na počitnice, mi pa bomo še spregovorili o nečem, ki je povezano z dejavnostjo dijakov na osnovni šoli Trnovo. Malo pred koncem šolskega leta so namreč dijakinje pripravile razstavo svojih izdelkov — tapiserij, ki so jih naredile med šolskim letom. Tovarišica, ki uči gospodinjski pouk na tej šoli — Brigita Rebozo, je namreč dekleta pri krožku gospodinjkega pouka naučila izdelovati tapiserije.

Gospodinjski pouk je v osnovnih šolah sredaj precej drugačen od tistega, ki ga je imela ena generacija pred nekaj leti. Vsem učencem sta oba predmeta — tehnični in gospodinjski pouk, vendar se za slednjega

Mirjam Andreitz

Jožica Konicija

odloči le malo fantov oziroma za prvega le malo deklet. V petem in šestem razredu so samo krožki, v katerih se lahko učenci prijavijo sami.

Torej krožki niso obvezni, razen seveda za tiste, ki so se zanje odločili. V sedmem razredu se dijaki odločajo za en ali drug predmet in obenem, ali bodo hodili tudi k praktičnim vajam.

Razstava tapiserij proti koncu šolskega leta je pokazala zvrhano mero vztrajnosti, pa tudi natančnosti ter obenem domiselnosti in smisla za lepoto. Ker je izdelovanje tapiserij povezano s precejšnjimi materialnimi stroški, razstavljene tapiserije v glavnem niso last šole, ampak deklet, ki so jih naredile. Nekatere izmed učenk sedmega in osmega razreda, ki so se ukvarjale z izdelavo tapiserij,

smo povprašali, kako je potekalo njihovo delo. Zanimalo nas je tudi, zakaj so se odločile za to zahtevno obliko ročnega dela.

ALENKA KRISTAL — 7.b:

»Sama sem naredila tapiserijo, veliko 60 x 90 cm. Delala sem prebrižno tri mesece in izdelovanje tapiserij mi je zelo všeč. Pri izbiri vzorca in barv mi je pomagala sestra. Prav verjetno se bom za to delo odločila tudi drugo leto.«

MIRJAM ANDREIZ — 7.c:

»Za to delo sem se odločila, ker sem hotela poskusiti, kako to gre. Barve sem izbrala sama, motiv pa sem dobila pri tovarišici. Tapiserijo sem naredila v zelo kratkem času — 14 dneh. Zanj sem porabila vse zimске počitnice. Druga ročnega dela ne delam, le včasih pletem. Verjetno bom še kdaj naredila kakšno tapiserijo.«

Irena Kunc

POLONA POKOVEC — 7.a:

»Motiv in barve mi je pomagala izbrati tovarišica, na blago pa sem vzorec zarisala sama. Delo mi je všeč, čeprav je precej zahtevno. Verjetno se bom za to delo še odločila.«

JOŽICA KONCIJA — 7.c:

»Barve za svojo tapiserijo sem izbrala sama, motiv pa sem dobila pri tovarišici. Tapiserijo sem naredila v zelo kratkem času — 14 dneh. Zanj sem porabila vse zimске počitnice. Druga ročnega dela ne delam, le včasih pletem. Verjetno bom še kdaj naredila kakšno tapiserijo.«

IRENA KUNC — 7.d:

»Sprva nisem hotela začeti, ker sem mislila, da ne bom zmogla. Šolske so dejale, da ni tako težko in da sem »reva«. Malo pa sem se tega branila tudi zaradi mame, ker sem se bala, da bo delu oporekala zaradi drugih obveznosti v šoli. Barve in motiv sem izbrala skupaj s tovarišico in v načrtu imam že novo tapiserijo.«

Naj povemo, da dekleta niso bila ravno najbolj zgovorna. Vse skupaj je izgledalo, kakor malo bolj resna šala in je bilo treba odgovore kar izveči iz njih. So pač v tisti starosti, ko je vse še rožnato in ne vedno čisto resno. Kljub temu pa so izdelki deklet pokazali, da so mnoga neresna samo navidez, kajti za to, kar so naredile, jim je treba izreči vse priznanje.

MOJCA KAUCIČ

30 LET PRVIH VIŠKIH MATURANTOV

Leta 1938 je bila namreč na Viču ustanovljena I. državna mešana meščanska šola Josipa Jurčiča, ki je po takratnih določilih Ministrstva za prosveto prenehala delovati 3. septembra 1945. leta, ko je bila ustanovljena sedanja gimnazija.

Leta 1948 pa je edini — 8. razred IX. gimnazije na Viču obiskovalo 13 dijakin

in 10 dijakov, skupno torej 23 dijakov. Maturo so polagali vsi, tudi odličnjaki. Vsi so v tem letu imeli v rokah spričevalo o zrelostnem izpitu.

Skromni slovesnosti, ki smo jo v počastitev 30-letnice mature priredili 9. junija letos v gostilni Pod Rožnikom, v istem prostoru, kjer

smo pred 30. leti imeli valet, je prisostvovalo le devet dijakin in šest dijakov.

V izredno zadovoljstvo vseh nas je bila navzočnost naših nekdanjih profesorjev Marije Milčič-Pavlovič, živeče v Sarajevu, profesorice slovenščine in razredničarke, ki smo jo kot mladi ljudje imeli radi in jo spoštovali, Marije Pili-gram, profesorice matematike in Eda Deržaj, profesorja umetnostne zgodovine, ki nas je tako kot pred 30 leti tudi takrat navduševal s svojo vitalnostjo in zdravim optimizmom. Vsi, ki niso bili prisotni, so se opravičili, imeli so zadržke, ki smo jih razumeli, razen ene dijakinje, ki vse do danes ni imela želje, da nas vidi, četudi smo se sestajali vsakihi pet let.

V nekaj urah, ki smo jih preživeli skupaj, je razred ponovno zaživel. V tem v čeru izrečena misel, »da je pravzaprav vseh teh trideset let, ki so minila, bil le en sam trenutek, pa vendar trenutek, ki je pustil sled na vsakemu izmed nas, kajti za vse nas, le leta niso minila brez prizadevanj in naporov, brez uspehov in seveda tudi porazov.« To je bila za nas nepojmljiva resnica. Smo namreč generacija, ki je najlepša leta preživljala v vojnem in povojnem obdobju, prikrajšana za uresničitev marsikaterih želje mladega človeka, pa vseeno smo hoteli biti srečni IN SMO TUDI BILI!

Razred še vedno živi, vežejo nas spomini na skupaj preživeta leta, ki so neizbrisljivi. Tokrat se nismo poslovili z besedami NA SVIDENJE ČEZ PET LET, ampak NA SVIDENJE ČEZ ENO LETO.

MAJDA RIBAROVIČEVA

PODELJENE NAGRADE RAZPISA OK ZKS LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

»SPISI UČENCEV IN DIJAKOV, POSVEČENI KONGRESOMA ZKS IN ZKJ«

Na kraji slovesnosti je sekretar občinskega komiteja ZKS Darko Perovšek vsem nagrajencem tega natečaja izročil v spomin kot nagrado priložnostna knjižna darila in jim čestital.

V tej številki našega glasila objavljamo le nekaj nagrajenih spisov.

NAGRADE ZA ŠOLSKA GLASILA

GLASILO »KAJ MLADI PIŠEMO?« — glasilo Tehniške šole za kemijo, metalurško in papirno stroko

GLASILO »ODMEVI« — glasilo pionirske in mladinske organizacije OŠ Bičevje

GLASILO »MLADI GLAS« — glasilo OŠ Vrhovci

NAGRADE POSAMEZNIKOM

»MI SMO TITOV, TITO JE NAŠ« — BERLIČ 4d (Tehniška šola za strojništvo) tvo)

»PRED POMEMBIMA KONGRESOMA« — MOJČA GRMEK 8. a OŠ Vrhovci

»OČE — KOMUNIST MI JE ODGOVARJAL« MATEJA STANIČ 6. a OŠ Bičevje

»VLOGA ZK IN NJENO DELO« — Jankovič Liljana 8. r OŠ Ljubo Šercer IG

»RAZMIŠLJANJE OB VIII. KONGRESU ZKS« JELKA BOŽNAR, Majda Dolinar OŠ Dolomitski odred Polhov Gradec

»VSAK DOBI TOLIKO, KOLIKOR NAREDIL« — DARJA MODIC 8. r OŠ Primož Turibar Velike Lašče

PRED POMEMBIMA KONGRESOMA

Zveza komunistov je zveza idejnih somišljenikov, ki so se organizirali, da bi na temelju marksizma spremenili stari svet. Ta je postal pretesen za nadaljnji razvoj in zveza komunistov si prizadeva ustvariti novega, naprednejšega in pravičnejšega. Komunisti niso ločeni od delavskega razreda, so le avantgarda proletariata ki vstopa v boljši jutri.

Komunist mora biti vztrajen bojevnik, skromen, marljiv delavec, biti mora v moralno oporo delovnim ljudem ter z lastnim zgledom ponos partije. Predvsem pa komunist ne sme kloniti pred težavami družbe. Komunist naj se zgleduje po ljudeh, ki so vse svoje življenje posvetili boju za

pravice delovnih ljudi — največji nam je lik tov. Tita, zgled revolucionarnega borca. Komunist ne sme pozabiti svoje največje naloge: izvrševati mora program ZKJ.

Še nekaj dni in tu bo 8. kongres Zveze komunistov Slovenije v Ljubljani. V tem času se končuje enoletne vsebinske in propagandne priprave na ta kongres. Mnogi člani in delegati so vložili veliko truda in poštrevnosti v priprave na 8. kongres ZKS — pokazali so se vestni izvrševalci svojih nalog, zato upam, da bo ta kongres zelo uspel.

Ne smem pozabiti na 11. kongres Zveze komunistov Jugoslavije, ki bo od 20. do 23. junija v Beogradu. Ponovno se bo izpričala pripadnost članstva svojemu voditelju tov. Titu.

Moja Grmek 8a
Osn. šola Vlado Miklavc-
Vrhovci

MI SMO TITOV, TITO JE NAŠ

Kadar nekaj velikokrat slišiš ali bereš, misliš, da ti bo opisovanje le-tega, kar zlahka šlo izpod peresa. Pa ni tako. Zelo težko je pisati o tem. Bojiš se, da boš napisal nekaj tujega, ker ti bodo besede kar same prihajale na papir, bojiš se, da to ne bodo tvoja pristna čustva in misli.

Pisati o Titu, ki je simbol našega življenja, naših misli čustev in vizij, to je resnično nemogoče. Tito, to je vse! A pisati o vsem, kar je okoli nas in v nas samih? Moje besede ga ne morejo opisati. Skromne in preslabe so, da bi to zmogle. Kako naj s svojo preprosto dušo izrazim nekaj, kar je tako velikega, v prostoru ki ga živimo in ki so ga živeli ljudje in ga bodo živeli.

Če bi mi rekli, naj napišem o tem, kaj je sreča, kaj ljubezen, kaj svoboda, kaj humanost... bi mogoče zmoget. Dejal bi, da je vse to v meni. A TITO, simbol vsega tega, kaj je tudi vse to v meni? Mislim, da ne, Tito je v vseh nas, v meni, v tebi, v njem... to je naše tisočero življenje!

Ime Tito izgovarjajo otroci, ki se igrajo, ko sanjajo o prvih upih, ko vidijo v njem očeta, mater, domovino, kruh... Tito, to so naše besede, naše prve sanje o svobodi, lepoti, ljubezni, sreči... o brigadah, pesmih in iskanjih, ki jim je Tito na čelu naše partije pokazal pot v sedanost — v delo in pot v prihodnost... Tito so besede naših staršev, ki so z njimi spoznali in osvobodili svoje vizije, želje in upe... Tito, so besede naših dedkov, ki so jih izkoreninile iz njihovih prepričanj, da je bog tisti, ki spreminja svet...

TITO, Tito, Tito, ne niso to samo besede, čustva, vizije ali misli, to je predvsem vaše delo, ki ustvarja, ovrednoti in postavlja človeka na tisto mesto, ki je človeka vredno. Z delom smo se ločili od narave, z delom smo se razvijali in z delom smo se ustvarili. In Tito je naš buditelj k delu, k ustvarjanju, ki je vsakem posamezniku najbližje. On je

oče, sin in borec naše ZK, katere člani smo po duši mi vsi. Ker smo vsi mi borci za svobodo, enakopravnost, bratstvo, humanost, lepoto... torej, vsi pripadamo tja. Tisti med nami, ki delajo več in ki se bolj trudijo, da bi dosegli našo skupno vizijo postajajo tudi njeni člani. Ampak ni pomembno biti član naše avantgarde, pomembno se je boriti in zmagovati v bitkah za mir okoli nas in v nas samih. In mi vsi se borimo, ker nam je Tito pokazal smisel in pravilnost te poti!

BERLIČ 4d

RAZMIŠLJANJE OB VIII. KONGRESU ZKS

Naša Ljubljana — mesto heroj, je bila gostitelj VIII. kongresa ZKS. Bila je slovesno pripravljena, vsele so zastave, okrašene so bile izložbe, tovarne, šole, sploh je bila spet »bela Ljubljana«, ki so se v njej že sedmič po vrsti zbrali komunisti-delegati iz vse Slovenije na svoj delovni sestanek — VIII. kongres.

Sile, ki usmerjajo naš družbeni razvoj, so objektivne, ki so od naše volje neodvisne ter subjektivne, ki so zavestno, načrtno in smotno usmerjajo naš družbeni razvoj-razvoj naše socialistične samoupravne družbe, ki so ga usmerjale, ga še usmerjajo in je potrebno, da ga bodo še usmerjale.

Take subjektivne sile so naše družbenopolitične organizacije. Zanje je značilno, da povezujejo delovne ljudi na posameznih interesnih področjih, na samoupravni in prostovoljni podlagi, vendar nastopajo, delujejo kot pomemben faktor, pomemben činitelj in organizacijska oblika za razvijanje zavesti delovnih ljudi in utirajo, začrtujejo pot našemu nadaljnjemu družbenemu razvoju.

Posebej je določena vloga ZK. Njen pomen pa je v naslednjem:

— uveljavlja se kot idejno-politična sila v družbi,

— je sestavni del skupščinskega sistema,

— sodeluje pri samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju,

— pojavlja se kot najširša oblika samoupravljanja in hkrati kot njegov temelj.

ZKS je organizacija delavskega razreda in vseh delovnih ljudi pri graditvi socializma, komunizma, je voditeljica delavskega razreda, pravimo tudi, da je avantgarda delavskega razreda. To pomeni, da je najbolj napredna, najbolj borbena in revolucionarna organizacija delavcev, vseh delovnih ljudi.

Tudi pred vojno — v zaporih so se komunisti brezpogojno podrežali sklepom partijskega vod-

stva, partijske organizacije in študirali politično ekonomijo, filozofijo, književnost in tuje jezike.

Kljub ilegali se je KPS organizacijsko krepila, pripravljala načrte za boj in izvajala akcije delavskega razreda proti buržoaziji. Uspešno je povedla Slovence v OF in osvoboditev.

V povojnih letih je ZKS izvajala poglobljeno nalogo — razvijala samoupravljanje. To pomeni, da se je borila in se bo zato, da bodo delovni ljudje odločali o vseh pomembnih zadevah v družbi, da bodo neposredno odločali o ustvarjanju in delitvi dohodka, razvijali samoupravne odnose, se bo borila za oblikovanje socialistične zavesti ljudi. Opravila je veliko vlogo pri uveljavljanju nove ustave in zakona o združenem delu.

Skrbi za krepitev bratstva in enotnosti med našimi narodi in narodnostmi, usmerja našo zunanjo politiko in daje smernice gospodarskemu razvoju.

Članstvo ZK je prostovoljno. Član lahko postane, kdor se strinja s statutom in programom ZK in je opredeljen za marksistični svetovni nazor ter je aktiven družbenopolitični delavec. Sploh mora biti komunist neoporečen član družbene skupnosti, pošten, delaven, tovariški...

Biti komunist še vedno pomeni biti pripravljen, da se mnogočemu odpoveš. Biti komunist pomeni biti v sprednji liniji boja za napredek, za srečnejšo in lepšo bodočnost, biti notranje samodiscipliniran, to pa pomeni biti sposoben, da lahko premeša sebe. Zato je potrebna morala, ki zelo veliko zahteva od človeka in komunist jo mora imeti v sebi... komunist ni tisti, ki se s sklepi strinja z besedami, dela pa drugače... komunist je z eno besedo revolucionar.

Najvišji organ Zveze komunistov socialistične republike je kongres, ki je navadno vsaka štiri leta, sprejema sklepe in stališča. Kongres ZKS je najvišji organ ZKS, ki javno obravnava in ocenjuje aktivnost ter razvoj zveze med kongresoma, določa programsko usmeritev in politiko ZKS.

Kaj smo pričakovali od VIII. kongresa?

Pričakovali smo potrditev našega boja pri utrjevanju samoupravnega položaja delovnega človeka, da bomo ta položaj trdno držali v rokah in ga še naprej razvijali.

KPS-ZKS je bila voditeljica v našem boju za socialistično demokracijo, v boju za osvoboditev, zato smo mi tudi ponosni, da so Dolomiti dali CK KPS v zimi 1942—1943 varno zatočišče.

Mladi bomo skrbno negovali in razvijali tradicije NOB.

Jelka Božnar in Majda Dolinar
Osnovna šola Dolomitski odred
Polhov Gradec

SAMO-UPRAVNI DAN

V sredo smo imeli samoupravni dan. Začelo se je s peto uro pouka. Prijavil sem se, da bom učil matematiko v petem razredu. Matematika je moj najljubši predmet.

S tovarišico sva napravila temeljito pripravo. V sredo četrto uro, pri samostojnem učenju, sem samo mislil, kako mi bo uspela ura.

Ko sem stopil v razred, sem čutil vseh šest parov oči na sebi; bile so tihe in mirne.

Tema ure je bila Obratni raztegi. Na videz je ta tema težka, meni se pa ne zdi prav nič, zato sem začel z manjšo tremo. Še enkrat sem si ogle dal pripravo, nato pa sem dal nalogo. Ko so nalogo naredili, smo skupno pregledali rezultate. Samo ena učenka ni popolnoma razumela; tej sem razložil še enkrat.

Nato sem učencem povedal, katero snov bomo obravnavali. Moja trema je povsem izginila in ura je gladko tekla, vsaj tak občutek sem imel. Učenci so bili zelo sproščeni. Če niso razumeli, so se takoj oglašili »Marjan, ne razumem.«

Pokazal sem še enkrat na drugem primeru in že so razumeli.

Na prireditvi, ki smo jo imeli zvečer, pa sem bil eden od treh glavnih kuharjev, ki so morali pripraviti in peči različne in pleskavice.

Tisti dan so se učenci do siteda najedli različnih jedi in pleskavice.

MARJAN KRAPEŽ

Zavod za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani 7.a

V VNANJH GORICAH MLADINCI IZVEDLI LOKALNO DELOVNO AKCIJO

PRVA SKUPNA REDOVALNA KONFERENCA

Zbrali smo se ob 17. uri v naši dvorani na prvo skupno redovalno konferenco učenci in učitelji z ravnateljem, snazilke, kuharice, skratka vsi, ki živimo in delamo skupaj. Sedel sem poleg razredničarke in priznam, da mi je bilo tesno. Za seboj sem čutil svoje sošolce. Še dobro, da je bil razred od polletja do naslednje konference tako prizadeven, da me glede uspeha ni bilo strah, pa vendar, poročal bom na pamet. V zadnji razredni uri smo se temeljito pogovorili o vsem, natančno tudi poznam uspešnost, napredek in vse, kar delamo prav ali narobe.

Ko smo prišli na vrsto, je najprej nekaj besed spregovorila razredničarka, potem pa predala besedo meni. Globoko sem zajel sapo in že je beseda tekla, da smo od polletja popravili kar 13 dvojok, da nima nihče enojke, da smo napredovali v fiziki in kemiji, itd.

Nato, zopet razredničarka: »Kaj pa disciplina? Zapisov ni, toda...« besedo je dala medicinski sestri, ki vodi dom. Bilo je precej pripomb glede vstajanja; vstajamo prepozno, posebno ob sobotah in nedeljah.

Tovariš ravnatelj nam je lepo pojasnil, da je hišni red ne zaradi hišnega reda, ampak zaradi našega zdravega razvoja. Omenili so tudi, da se ne držimo reda pri kosilu in večerji; mi bi namreč kar zmetali vase in odšli ven.

Obljubili smo, da bomo te stvari uredili v naši razredni skupnosti. Dal sem besedo tudi Marici, ki je pohvalila napredek pri izbiri hrane in tudi okusnosti.

Nato je bil na vrsti 8. razred. Predsednica razredne skupnosti je svoje poročilo brala, nisem ji mogel slediti, ker sem bil preveč razburjen in srečen, ker smo se pogovarjali. Slišal sem samo to, da so dva učenca imenovali, ker sta imela vsak po eno slabo oceno. Tisti hip sem pomislil, samo da ne bi morali tudi mene kdaj imenovati.

PETER ŠTRAKL,
Zavod za slepo in slabovidno mladino
v Ljubljani, 7. a

KAKO JE MARKO ZAMUJAL POUK

Marko je še spal, ko ga je mamica poklicala: »Marko vstani!«

»Samo še malo,« je rekel Marko.

»Poglej, vsi otroci so že šli!«

Ura je bila pol desetih, čeprav je imel pouk ob 8. uri. Prišel je v šolo. Tovarišica ga je vprašala: »Marko, zakaj si zamudil?«

»Mamica je rekla, da ne smem v šolo!« je odgovoril Marko.

PETRA ANŽIČ
OŠ TRNOVO 1.b

Že na prvem sestanku OO ZSMS Vnanje gorice januarja 1978 so se mladinci dogovorili, da bodo v tem letu organizirali eno ali dve delovni akciji.

Na pobudo krajevne skupnosti so se odločili, da bodo izkopali kanale in nausili lokalno cesto od pokopališča proti vasi.

Akcijo so izvedli 3. junija. Obenem z njo so želeli delovno počastiti 86. rojstni dan tovariša Tita.

Akcije se je udeležilo enajst mladincev in mladink, čeprav je bilo obljub več. Toda kljub temu je akcija hitro stekla in ni bilo

večjih težav. Pri delu jim je s strokovnimi nasveti pomagal tovariš Anton Stanovnik.

Ker pa vsega niso opravili, so se odločili, da bodo akcijo zaključili v soboto, dne 10. junija. Med tednom pač ne morejo, ker je večina mladincev v šoli.

In kaj mislijo udeleženci akcije: akcije bi morale biti bolj organizirane in številnejše, udeležba večja, saj so aktivni vedno

eni in isti mladinci.

Kljub skromni udeležbi so se odločili, da bodo ob pomoči drugih družbenopolitičnih organizacij izvedli novo delovno akcijo. Očistili bodo vas in njeno okolico. Na tej akciji bodo poskušali odpraviti napake, ki so jih storili in obenem dali priložnost tistim, ki so obljubili, da se akcije udeležijo, pa niso prišli.

Toda akcija je bila prva kljub nekaterim težavam vzpodbudno že to, da smo jo peljali.

DOLORES JANKOVIC

Zgornji posnetek je iz zaključka I. srečanja folklornih skupin ZKO Ljubljana Vič-Rudnik. Srečanje, ki se je izteklo 4. junija na Barju, so se udeležile folklorne skupine KPD Barje, KUD Dolomiti iz Dobrove, KUD France Prešeren iz Trnovca, ŠKUD Janez Primc Škofljica in ŠKUD Stane Sever z Viča.

TE DNI NA KOPALIŠČU KOLEZIJA

CENTER MLADOSTI

Z nastopom vročih poletnih dni ožive obale jezer, rek, morja in tudi kopališča v naših krajih. Čeprav imamo v naši občini veliko vodotokov, kjer se v pasjih dnevih lahko ohladimo, pa ostaja kopališče Kolezija najbolj priljubljeno zbirališče ljubiteljev sonca in vode. Njena priljubljenost med občani postaja že

prav legendarna, saj se v njenem okoliščju porajajo številna nova poznanstva, prijateljstva in drugi veseli trenutki, ki so neločljivo povezani s kipečo mladostjo. Prav zaradi priljubljenosti tega kopališča med krajani, v vročih poletnih dneh postane okolica bazena prepolna senca želnih teles kopalcev, ki zasedejo vsak pro-

sti kotiček na ležalnikih, tribuni ali travi.

Poleg kopalcev, ki se prihajajo ob vročih dnevih hladit v to z zelenjem bogato okolje, pa domujejo na tem športno rekreacijskem objektu številni ljubitelji športa. Tako se že od zgodnje pomladi plavalci PK Ljubljane redno pripravljajo za tekmovalne nastope v sezoni. Redni trening v zunanjem kopališču jim omogoča ogrevana voda, ki ima konstantno temperaturo 25 do 26 stopinj Celzija. V to skoraj za redno vadbo idealno okolje se preselijo tudi tekmovalci iz drugih krajev Slovenije, kjer plavalni pogoji še niso na tako visoki ravni. Ob strokovnem delu z mladim naraščajem tudi uspehi ne izostajajo, tako da se pri PK Ljubljane lahko pohvalijo s številnimi uspehi na tekovanjih v domovini kot v tujini.

Poleg plavalcev, ki se redno pripravljajo za svoja tekmovanja, pa deluje v okviru kluba na kopališču že vrsto let plavalna šola. Takoj po končani šoli se nadobudni neplavalci

zbero ob robu malega bazena, kjer jim tovariši in tovarišice vsak dan dopoldan pomagajo reševati probleme, s katerimi se srečujejo v vodi. Poskrbljeno je tudi za odrasle, ki se uče plavalnih veščin v večernih urah. Pri nabiranju novega znanja sodelujejo tudi malčki iz vrtcev, ki v spremstvu svojih tovarišic redno obiskujejo kopališče.

Poleg njih lahko redno srečujemo ob robu bazena tudi dijake srednjih šol, kjer imajo redne šolske ure telesne vzgoje, pripadnike naše armade, ki se pripravljajo na svoja tekmovanja v plavanju in pa redne ljubitelje rekreativnega plavanja, ki se zbero v večernih urah in v miru odplavajo svojo mero kilometrov.

Že ob tem kratkem opisu športno rekreativnih dejavnosti lahko ugotovimo, da je kopališče Kolezija resnično športni objekt, ki služi svojemu namenu. K temu v veliki meri prispeva uprava kopališča, ki ima posluh za želje svojih obiskovalcev in se trudi pri premagovanju vseh ovir, ki se ob takem objektu pogosto porajajo.

Živ-zav vodnih kapljic

Nekaj mnenj so nam povedali tudi obiskovalci in upravitelji kopališča:

MARIJ ČOTAR, študent: Ker stanujem v neposredni bližini kopališča, sem reden obiskovalec. V to okolje me predvsem privablja čista voda in številna poznanstva. Priznati pa moram, da mi najbolj odgovarjajo sončni dnevi ob začetku in zaključku kopalne sezone, ko sonce ni tako vroče in tudi ljudi ni preveč.

ANICA ŠTRUKELJ, vratarica: Že četrto leto pomagam pri čiščenju in oskrbovanju kopališča. To sezono delam pri vstopu, kjer se srečujem s številnimi obiskovalci. Kolesija mi je prirasla k srcu v toliki meri, da mi resnično pomeni drugi dom. Zato si želim, da bi obiskovalci še bolj pazili na red in čistočo.

ANICA PANGRIČ, blagajničarka: Kljub letošnjemu slabemu vremenu in maloštevilnim obiskovalcem, sem z delom na kopališču zadovoljna. Nad obiskovalci se ne morem pritoževati, čeprav manjših problemov ne manjka. Obiskovalci so zadovoljni z uslugami, ki jim jih nudimo in s povečanim obiskom bo tudi moje zadovoljstvo popolno.

IGOR KOZAMERNIK, dijak: Privablja me predvsem prijazna okolica, vesela družba prijateljev in možnost igranja košarke. Tako se ob prostih urah lahko resnično sprostim in razvedrim. Predvsem bi opozoril na čisto okolje in redno vzdrževano vodo, ki je v drugih kopališčih pogosto zanemarjena.

Pogled na valujočo gladino bazena

športne drobtinice

Ljubitelji nogometa na Viču bodo v prihodnje lahko tudi na domačem terenu spremljali tekmovanja v drugi zvezni nogometni ligi. Po enoletni pavzi so se igralci Mercatorja ponovno vrnil v drugo ligo. Najbolj zaslužni za ta uspeh so igralci Bele, Zupančič in Terčič. Čestitamo!

Po zagrizenih bojih za zeleno mizo so se končala tekmovanja v namiznem tenisu drugih selekcij ŠSD Ljubljane. Pri dekletih so prvo mesto zaslužno osvojile igralke ŠSD Trnovo. Za zmagovalno ekipo so igrale Repovž, Oltra in Reflak. Mlade sile.

Polde Kovač, sekretar ZTKO Lj. Vič-Rudnik, skrbno pazi na linijo in si ohranja kondicijo s kolesarjenjem na delovno mesto. Kljub dežju, ki ga na poti pogosto osveži, vztraja pri vožnji v službo s pomočjo kolesa. Vzrok: dolga vrsta v kleparskih delavnicah.

USPEŠNI JADRALCI

Tako kot skoraj vsako popoldne je tudi takrat, ko sem obiskal Ljubljanski jadrlni klub, Tomaž Virnik pripravil svojo novo lepoticco, šest do sedem metrov dolgo jadrnico, ki bo verjetno že letos poleti zarezala prve brazde po morju. Pri delu mu je pomagal Drago Juričič, strokovne nasvete pa jima je dalja izkušeni jadrlec, dolgoletni član in sedanjí podpredsednik kluba Mirko Bogič.

V prostorih kluba na Livadi ob tem času ni bilo nobene jadrnice, ki bi bila pripravljena za plovbo. V jadrlni sezoni ima Jadrlni klub celotno floto svojih dvajsetih jadrnic že zasidranih v Piranu, kajti v letošnjem letu so že udeležili nekaj regat. Sedanjí člani so lahko ponosni na zgodovino svojega kluba, kajti od svoje ustanovitve leta 1949, ko so kot »Pomorsko brodarstvo društvo Cveto Močnik« začeli s skromnimi materialnimi možnostmi, so že nekaj let pozneje na tekmovalnih dosegli lepe uspehe. Ob ustanovitvi kluba njegovi člani niso imeli niti enega brezhibnega plovila, zato so morali vse jadrnice najprej usposobiti za plovbo. Zaradi skromnih materialnih možnosti so popravila opravili člani s pro-

stovoljnimi delom. Vsako leto so tudi pridobivali nove člane, nekateri so hitro obupali in odšli, jedro kluba pa je ostalo trdno. Najbolj vztrajni in aktivni člani živijo s klubom skoraj od njegove ustanovitve. Najdaljši staž v klubu ima prav gotovo sedanjí podpredsednik kluba Mirko Bogič, Tomaž Virnik in Drago Juričič, ki sta se vneto ukvarjala z novo jadrnico tudi nista v klubu »zelenca«. Tomaž Virnik opravlja v klubu odgovorno nalogo gospodarja kluba.

Kako skrbno popravljajo in obnavljajo svoje jadrnice najbolje dokazuje podatek, da še sedaj plovejo nekatere jadrnice iz začetka petdesetih let.

Za jadrnanje na Ljubljanski jadrlni nimajo najboljših pogojev zaradi

rečnega toka, slabotnega vetra in ozke struge. Zato imajo svoje baze v Piranu, kjer imajo tudi svoje prostore ter zasidrano celotno floto.

Kako močan je ta klub, najbolje kažejo rezultati tekmovalni, s katerimi so se le malokrat vrnili brez lovorik. Podpredsednik Mirko Bogič je našel vrsto dobrih uvrstitev, ki so jih dosegli »njegovi« jadrlni ali on sam. Prvi pokal so dobili ljubljanski jadrlni leta 1954 na istrski regati od Kopra do Pulja, potem pa so se dobri rezultati kar vrstili.

Tekmovalni šport je le ena plat dela ljubljanskih jadrlnic. Ukvarjajo se tudi s poučevanjem podmladka, v ta namen so kupili šest jadrnic tipa »optimist«, na katerih vadijo in tekmujejo najmlajši člani kluba.

Če pa se želi tudi kakšen starejši naučiti umetnosti jadrnanja, to tudi lahko stori, saj klub prireja vsako leto tečaj jadrnanja v pomladanskih in jesenskih mesecih. Jadrlni tečaj traja dva meseca (marec, april in oktober,

november). Teorijo tečajniki poslušajo dvakrat tedensko v Ljubljani na Strojni ali Rudarski fakulteti, vsako soboto in nedeljo pa je v Piranu praktični del tečaja, kjer se »učenci« učijo voditi jadrnice. Od februarja do septembra pa prireajo tudi enomesečne tečaje za voditelje čolnov in organizirajo izpite na luški kapetaniji.

Tečajnina je bila zadnja tri leta edini vir financiranja, odslej pa bo tudi za jadrlnce skrbela TKS. Finančna sredstva so zelo pomembna

Prizor iz delavnice

za klub, kljub ogromnemu prostovoljnemu delu članov. Vzdrževanje jadrnic zahteva letno 50.000 dinarjev, kar pri skromnih dohodkih kluba ni malo, to pa niso tudi edini izdatki.

Če ne bi bilo toliko aktivnih članov kluba, le-tega verjetno ne bi bilo več. Večino plovil so sami izdelali ali pa opravili »generalno« popravilo. Člani kluba morajo poprijeti tudi za drugo delo, ne predajajo se le idiličnemu jadrnanju po morju. Ravno sedaj popravljajo hišo v Piranu, ki jo je že načel zob časa.

Z organizacijo tekmovalni so si v klubu že pridobili mnogo izkušenj, saj ne mine leto, da ne bi organizirali nekaj regat tako na morju, kot na jezerih. Jezerske regate so vsako leto na Bledu, Zbiljah, in v Bohinju, ter vrsta regat ob slovenski in istrski obali.

F. PREŠEREN

Varnost 78

V okviru športnih srečanj med delovnimi organizacijami naše občine, so športniki PM-Vič organizirali tekmovanje v streljanju in v kegljanju. V športnih bojih se je pomerilo 12 ekip. Med ekipami so se najbolj odrezale v strelstvu Tobačna tovarna, Kovinska industrija Ig in Tiskarna Ljubljana. Posamezniki pa so se razvrstili: Kržiž (KIG), Čenan (Tobačna tovarna), Križmanič (Tobačna tovarna),... V kegljanju pa je po pričakovanju zmagala ekipa Tiskarne Ljubljana pred PM Vič in ZRVS SO Vič. Med posamezniki je največ kegljev podrli Jesih (Tiskarna Ljubljana), sledita pa mu Tokrat (PM Vič) in Smrekar (Inšt. J. Stefan). Vsem športnikom za dosežene uspehe in lepe športne boje iskreno čestitamo.

Mali nogomet

Končano je tekmovanje v malem nogometu v C skupini občinske TRIM lige. Kljub izpadom

posameznikov, ki so včasih prekoračili športna pravila, lahko rečemo, da je tekmovanje v celoti uspelo. Najvišje mesto so zaslužno osvojili igralci ZSMS Vič II, ki so na vseh srečanjih prikazali najbolj zrelo igro. To potrjuje tudi podatek, da so edina neporažena ekipa v skupini. Sledijo jim ekipe ŠSD Gimnazija Vič, Iška vas, Društvo samostojnih obrtnikov in drugi.

Plavanje

Na kopališču Kolezija je bilo 12. 6. 1978 prvo kolo tekmovalnega za letni pokal plavalne zveze Slovenije za mlajše pionirje in pionirke skupine A in B. Tekmovanja se je udeležilo 172 tekmovalcev in tekmovalk iz 10 slovenskih klubov. Predstavniki KP Ljubljane so pri mlajših pionirjih in pionirkah A drugi, pri B pa prvi. Prva mesta za našega občinskega predstavnika so dosegli: Bučar (400 kravl), Pivk (400 kravl), Velkavrh (100 delfin), pri fantih in Mozetič (400 kravl), Kavčič (400 kravl in 200 mešano) pri dekletih. Čestitame!

TRIM OBVESTILO

Vse ljubitelje malega nogometa obveščamo, da se že lahko prično pripravljati na Pokalno tekmovanje občine Ljubljana Vič-Rudnik v malem nogometu. Tekmovanje se bo po cup sistemu — na izpadanje pričelo 11. septembra 1978. ZTKO in strokovni odbor naše občine, ki tekmovanje organizirata, sprejemata prijave do 6. 9. 1978 v svojih prostorih na Trgu MDB 14. Tekmuje se po pravilih NZS z naslednjimi dopolnili: ekipa šteje 6 igralcev ter rezerve, ki se menjujejo neomejeno. Igra traja 2x20 minut. Vsa dodatna pojasnila lahko dobite po telefonu številka 23-381 90. Vabljeni!

VSEM MEDVOJNIM IZSELJENCEM V SR SRBIJO

Občinske konference SZDL: Celje, Dravograd, Gomja Radgona, Hrastnik, Jesenice, Kranj, Krško, Laško, Lenart, Ljutomer, Maribor, Mozirje, Murska Sobota, Ormož, Ptuj, Radovljica, Ravne na Koroškem, Slovenska Bistrica, Slovenj Gradec, Slovenske Konjice, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Škofja Loka, Trbovlje, Trzin, Velenje, Zagorje in Zalec

VABIJO

vse izseljence in njihove ožje družinske člane, ki želijo z letošnjim Vlakom bratstva in enotnosti potovati v Socialistično republiko Srbijo, da se najpozneje do 15. junija 1978 osebno prijavijo na sedežih svojih občinskih konferenc SZDL.

Letošnji Vlak bratstva in enotnosti bo odpeljal v Socialistično republiko Srbijo 11. oktobra, s povratkom 15. oktobra 1978.

Izseljence s stalnim bivališčem v ostalih občinah Socialistične republike Slovenije vabimo, da svoje prijave za udeležbo pošljejo v pisni obliki na naslov: MEDOBRNSKI SVET SZDL CELJE, GLEDALIŠKA 2.

S ČOLNOM PO LJUBLJANICI IN BARJU

16000 hektarov zemlje v neposredni bližini Ljubljane, od tega dobršen del na področju naše občine, ostaja slej ko prej prazen, neobdelan in jalov. Vseh nevednosti, ki jih pri prinaša Barje, ne more odpraviti niti delno vzdrževanje odtočnih kanalov niti poskusi z ureditvijo Ljubljaničnice niti sodobna tehnična in kemijska sredstva, ki jih uporabljajo v boju s to močvirnato nadlogo. Mi nismo prvi, ki jo poskušamo urediti. Poskušali so jo urediti stari Rimljani, poskušala jo je urediti Marija Terezija, poskušali so v stari Jugoslaviji in zdaj poskušamo to tudi mi.

Po Barju se vije kot največji odtočni kanal celotnega mokrega barja Ljubljaničnice. Od izvira na Vrhnikih do izliva v Savo v Ljubljani, jo je 34,2 kilometrov. Sprva še nekoliko živa, se kmalu poleni in se potem brez naglice bliža Ljubljani, da nekje na drugem koncu Ljubljanske kotline napolni s svojo vodo Savo.

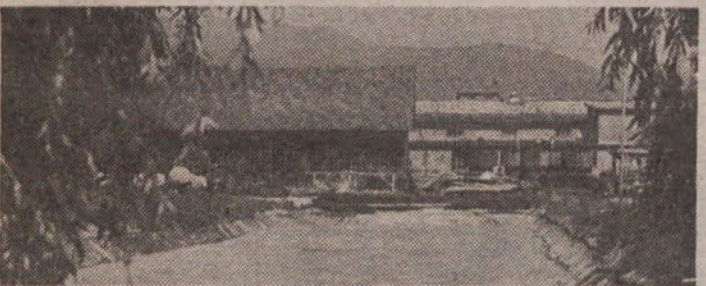
S fotoaparatom smo se te dni spustili po reki navzdol od Močilnika na Vrhnikih, pa vse do šentpeterskih zapornic v Ljubljani, kjer je bilo potovanja z gumijastim čolnom — iz razumljivih razlogov — konec.

Poskušali smo s turističnim (in tudi s kritičnim očesom) ovrednotiti to — Ljubljani najbližjo reko.

1. Čolna smo spustili v vodo nekaj sto metrov od Močilnika. Pravzaprav je bilo prvo srečanje z Ljubljaničnico neprijetno. Po koritu se je širil smrad, ki ga je povzročala vrhniška usnjarna.

Neurejene čistilne naprave imajo za posledico, da je reka že po prvih stotinah metrih belkasta, sluzasta in nadvse neprijetna. Morebitnega turista odslovi v prvih minutah.

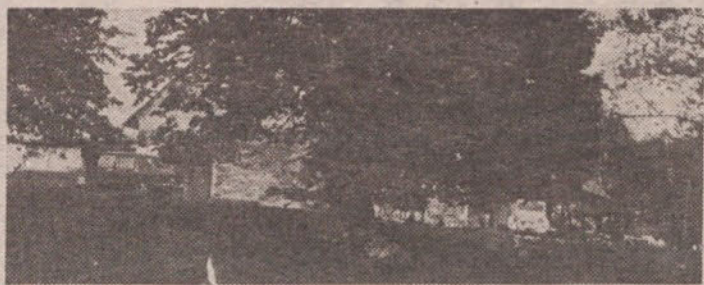
2. Usnjarna: tu je vir vsega zla na Ljubljaničnici. Vrhniška usnjarna, ki še zdaj nima urejenih čistilnih naprav in spušta strupeno goščo krožnih krpic in kromovih soli v reko. Belkasta smetana se je oprijemala vesle še kakih 10 kilometrov od izlivov umazanije. Drobn, nekaj milimetrski delci kože, pa so bili zaznavni še pred Ljubljano. Kdo naj po tem verjame, da je Ljubljaničnica »zre« v drugem kakovostnem razredu, kar pomeni, da se lahko brez skrbi v njej kopate.

3. Že zelo blizu Močilnika sta čez Ljubljaničnico speljana dva mostova. Preteklost se spogleduje s sedanostjo. Dokler je bilo Barje še neoskrunjeno so se na tem mestu zbirale ogromne jate ptic selivk vseh vrst, ki so tu počivale na poti iz severne Evrope proti jugu. Danes pa nekdanji mir teh močvar motijo hrupni avtomobili.

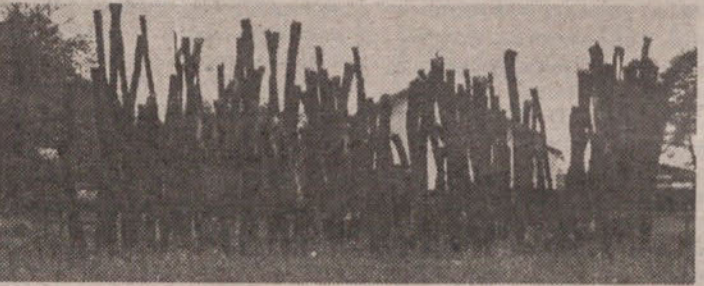
4. Struga Ljubljaničnice je v dolgih kilometrih (še posebej, če jih je treba preveslati z rokami) ponekod izredno ravna. Poznavalci trdijo, da so vijugasto korito zravnavali stari Rimljani. Na vsak način pa so bregovi nadvse romantični. Porasli so z gostim grmovjem, zlasti z vrhami in jelšami, pa hrasti in tu in tam lipami. V jeveju je pravi raj za ptice. Tisti deli reke kjer ponehujejo strupeni plavi vrhniške usnjarne pa so tudi oribljeni.

5. Nekje na sredi poti med Podpečjo in Ljubljano stoji ob bregu Ljubljaničnice kmetija na Lipah. To je priljubljena točka redkih veslačev, ki si na bregu pogosto pripravijo piknik, otroci pa imajo na barjanskih livadah obširna igrišča. Gospodinja domačije na Lipah je pripravljena obiskovalcem tudi kaj pripraviti. Tu so tudi brodniki. Kdor križari po Barju s kolesom ali pa peš, ga bodo tu prav radi pripeljali s svojim čolnom čez Ljubljaničnico. Če se pa znajdete na drugem bregu reke pa je dovolj, da pokličete in brodnik vas bo kmalu prepeljal na drugi breg.

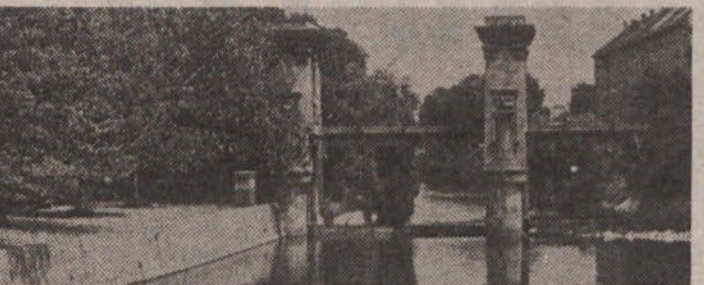
6. Na Barju je okrog 1000 kilometrov kanalov, ki odvajajo vodo v Ljubljaničnico. S stroji, ki so primerni za mehka tla, jih neprestano poglabljajo in skrbijo za vodni odtok. Žal vse to kopanje ni usklajeno in tako so marsikje kanali brez odtokov ali pa zelo zaraščeni, in voda zastaja.

7. Bolj se bližajo Ljubljani, več hiš raste ob mehkih in nesigurnih bregovih. Seveda gre za črne gradnje in graditelji se zanesljivo izpostavljajo težavam, ki bodo sledile takrat, ko bodo začeli Ljubljaničnico meliorirati. Dokler pa Barje ne bo osušeno, si morajo graditelji tako ob reki kot malce bolj stran pomagati tako, da zabijajo v zemljo pilote kot pred mnogimi stoletji.

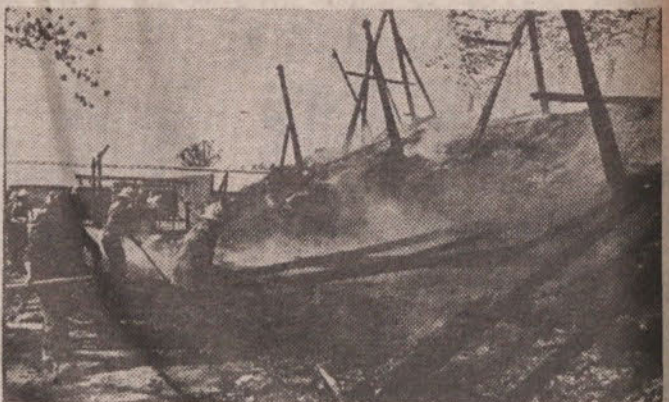
8. K srednjeročnim načrtom, ki bodo pripomogli k razbremenitvi prometa v Ljubljani, sodi tudi nov most čez Ljubljaničnico, ki je šelo v začetku gradnje. Iz našega čolna smo videli, kako pregledujejo nosilnost tal rečnega dna.

9. In to je zadnja postaja našega potovanja. S čolnom ni šlo več naprej. Pred nami so zapornice, ki uravnavajo višino podtalnice na Barju. Do tu je reka turistično še zanimiva, nižje pa postane zaradi umazanije, ki se zliva vanjo iz cele Ljubljane, neprijetna.

In za zaključek. Ljubljaničnica je edinstveno lepa. V tem času še nima komarjev. Prostorov za piknike še in še. Popoln mir in čudovito sonce (ko ni megla). Kdor ima čoln — sposoditi si ga itak ne more — bo rekreacije na Ljubljaničnici vesel. Nikar pa se spozabiti, da bi se v njej kopali ali jo za poskušino celo srknili.

BORUT LIKAR

Gašenje je bilo naporno

OGNJENI ZUBLJI NA GMAJNICI

Dne 7. junija 1978 je približno ob 13.35 prišlo do požara na mlečnem posestvu Ljubljanskih mlekar Gmajnici. Vnel se je senik, le-ta pa se je nahajal v sredini med skladiščem in hlevom (porodnišnica) v katerem se nahajajo breje krave in mlada teleta. Objekt je oddaljen od obeh zgradb, ki so lesene le 20 m.

Ob prihodu na požarišče je bil ves senik v ognju, tako da je padla vsaka misel na omejevanje požara na seniku. Ker je pihal močan zahodni veter je pretela velika nevarnost, da se bo vžgal hlev — porodnišnica, v kateri je večje število krav, ki čakajo na teletenje in mladih telet. Da bi bila situacija še kritičnejša, tudi vode za gašenje ni bilo druge, kakor cisterne in hidrant, ki je bil oddaljen cca 180 m, pa še ta je imel zelo nizek tlak. Zaradi take situacije je vodja poklicnih gasilcev takoj poklical po radio vezi še preostale cisterne, ki jih ima poklicna gasilska brigada, obenem pa naročil dežurnemu, naj takoj pokliče še tista prostovoljna gasilska društva, ki imajo cisterne.

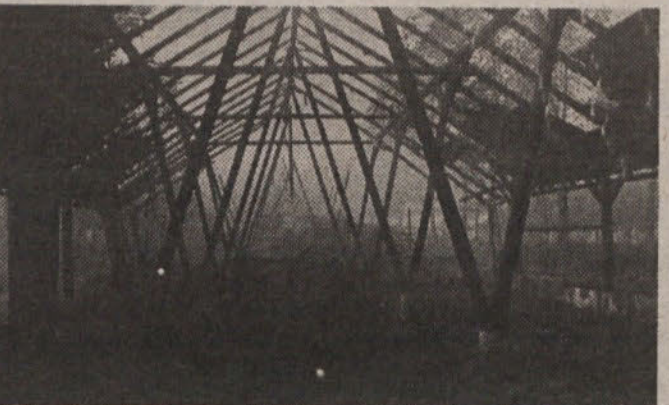
Spricho takega stanja je bilo jasno, da je treba vse sile usmeriti v obrambo »porodnišnice« istočasno pa še paziti, da ogenj ne bi preskočil na skladišče, ki je tudi leseno, a senik prepusti ognju. K sreči se med senikom in porodnišnico nahajajo še topoli, ki sedaj lovijo kose gorečega sena v svoje krošnje. Da, tudi ti so gasilcem v pomoč.

Takoj za poklicnimi gasilci, ki so prišli najprej na pogorišče z dvema cisternama, so prišli že kozarški gasilci z dvema orodnima vozovoma, takoj za njimi pa so že tu industrijski gasilci iz tovarne Ilirija — Vedrog s cisterno. Med tem, ko kozarški gasilci napeljevali B cevovod, da bodo polnili cisterne poklicnim gasilcem pa gredo gasilci Ilirije na južno stran objektov in od tam polivajo porodnišnico. Kmalu za njimi so prispeli še gasilci iz Brezovice s cisterno in Podsmreka, ki ima tudi cisterno crecina. Tu so še Barjani s cisterno, Trnovo z orodnim vozom, Dravlje in Ljubljana — mesto s cisternama. Zaradi tako številnega odziva (sodelovalo je 12 prostovoljnih gasilskih društev z 9 orodnimi avtomobili, 7 cisternami in seveda poklicnimi gasilci s 4 cisternami), se je lahko pričelo z gašenjem tudi senika.

Požar je omejen. Porodnišnica in skladišče nista več v nevarnosti. Na seniku pa gori 200 ton sena, ki ga je potrebno prekopati in premetati, tu je še ožgano travnoje. Skratka za gasilce je še dela dovolj, če ne preveč. Ob približno 17. uri 30 minut so odšli poklicni gasilci s pogorišča. Odšla so tudi druga društva, ostali pa so še poleg domačega društva t. j. Kozarji še člani društev: Brdo in Trnovo, ter avtocična prostovoljnega gasilskega društva Brezovica, in 200 ton sena. V dogovoru z vodstvom posestva, so poslali po dva strojna nakladalca, s katerim smo razkopali vse seno. Kakšno je bilo to delo, vedo samo tisti, ki so sodelovali.

Res je senik pogorel do tal. Uničeno je 200 ton sena. Po kratki oceni-tvi je škoda približno za 700.000 din. Če pa pomislimo, da je ostala nedotaknjena porodnišnica, v kateri je bilo večje število brejih krav in še več mladih telet (le koliko bi jih uspelo rešiti s tega objekta, če bi ga zajel požar). Če samo pomislimo, kaj bi se zgodilo, če bi ogenj ušel in bi pričela goriti še porodnišnica, potem bi bila škoda še veliko, veliko večja, kaj lahko bi se potem zgodilo, da bi požar zajel še odprti hlev, ki je tudi lesen. No, k sreči se to ni zgodilo in kozarški gasilci smo se po 26 urah trdega dela oddahnili in v zavesti, da je gasilska solidarnost in požrtovalnost zopet uspešno kljubovala nam tako sovražnemu elementu — ognju.

FRANC CIUHA

Po požaru so ostali le oporniki

80 LET GASILSKEGA DRUŠTVA VNANJE GORICE

Osemdesetletnica društva je jubilej, ki ga je treba primerno proslaviti. Tega so se člani gasilskega društva iz Vnanjih goric vasi, deset kilometrov oddaljene od Ljubljane, zavedali že nekaj let. V zadnjih dneh so se sicer temeljito lotili organizacije slovesnosti, ki bo 9. julija, že nekaj let doslej pa so skrbeli za to, da bodo ob visokem jubileju društva pokazali in dokazali, da so dobro opremljeni in pripravljeni na klic v sili.

Zavedajo se namreč, da nenehna rast krajevne skupnosti in naš samoupravni sistem tudi njim nalagata vedno nove in nove naloge, ki jih morajo pravočasno urediti.

Da so se dela lotili še bolj zagnano, so se spomnili nekaterih let, ko svojih nalog zaradi slabe opreme niso mogli izvrševati. Društvo, ki je bilo ustanovljeno leta 1898 — takrat se je imenovalo še prostovoljna gasilska četa — je bilo v začetku številno in aktivno, tudi

na kulturnem poročju, so gasilci sodelovali na vseh prireditvah, ki jih včasih ni bilo malo. Leta 1945 so se preimenovali v prostovoljno gasilsko društvo, v šestdesetih letih pa so se srečevali z največjimi težavami. Ne le, da ni bilo dovolj novih članov, ampak so morali svojo humano nalogo opravljati z vprežno motorko, ki je bila večkrat pokvarjena kot uporabna. Gašenje požarov in reševanje imetja je bilo v tistih letih odvisno predvsem od tega, ali jim bodo pravočasno priskočile na pomoč enote iz Ljubljane in od drugod. Tudi ko so leta 1965 vprežno motorko zamenjali z novim agregatom, niso imeli posebnih sreč, saj so tudi na njem kar najprej odkrivali napake. Na srečo je vas medtem dobila vodovod in če je bilo njihovo posredovanje potrebno, so lahko uporabljali vodo iz hidrantov. S tem seveda niso bili zadovoljni niti gasilci niti krajani. Gasilci tudi zato, ker so

bili na vseh tekmovanjih in srečanjih gasilskih enot le opazovalci, saj niso imeli opreme, da bi se lahko merili v vseh veččinah.

Po letu 1970 pa so se razmere v gasilskem društvu bistveno spremenile. Povečano število članov, predvsem mladih in zagnanih, denarna in materialna podpora krajevne skupnosti in občinske gasilske zveze, do društva spet postavile na trdne noge. Tako so ob 75-letnici društva gasilci le dobili pravo motorko in že v istem letu jasno zastavili tudi nalogo, da bodo dobili gasilski avtomobil. Hkrati so poskrbeli za strokovno izobraževanje svojih članov, v svoje vrste pa so tokrat prvi vključili tudi dvanajst pionirjev.

Do letošnjega leta društvo ni dobilo le gasilskega avtomobila ob tem ne gre prezreti delovnega in materialnega prispevka vseh članov — ampak bodo letos svojemu namenu predali tudi obnovljen, razširjen gasilski dom. Že leta 1976 so se namreč krajani na zboru odločili, da bodo za adaptacijo doma prispevali po 250 dinarjev iz vsakega gospodinjstva. Člani društva so prispevali precej več, saj so poleg številnih prostovolj-

nih ur sami pridali še toliko, da ima gasilski dom tudi novo fasado.

Gasilsko društvo Vnanje gorice šteje danes 98 članov, od tega je 28 mladincev, 20 pionirjev, v svojih vrstah imajo tudi žensko četo. Društvo ima 14 častnih članov, med katerimi je Martin Japelj stopil v vrste gasilcev že leta 1912. Odkar so številčno okrepljeni in sodobno opremljeni, se seveda tako mladi kot starejši člani udeležujejo najrazličnejših tekmovanj in srečanj. Poleg rednih sestankov pripravijo vsako leto tudi vaje skupaj z enotami civilne zaštite. Sicer pa so, kot pravi predsednik društva, srečni gasilci, saj so zadnji požar gasili leta 1973, kasneje pa so le priskočili na pomoč v bližnjem okolišju. Ob jubileju jim torej lahko zaželimo, da bi bili še vnaprej tako delavni in prizadevni, in da bi se nova električna sirena na njihovem domu oglašala le na soboto ob dvanajstih.

JANA TAŠKAR

NAŠA KOMUNA — GLASILO OK SZDL LJUBLJANA VIČ-RUDNIK — UREJATA IZDAJATELJSKI SVET (predsednik FRANC MALOVRH) IN UREDNIŠKI ODBOR — ing. JANEZ ČE-MAŽAR, MILOVAN DIMITRIČ, JANJA DOMITROVIČ (glavna in odgovorna urednica), ing. ALOJZ HABJAN — JANEZ JAGODIC, PETER ĐURJAVA, IVO ZALAR — Tehnični urednik IVAN ŽITKO — UREDNIŠTVO NAŠE KOMUNE — LJUBLJANA, TRG MDB 7 — TELEFON 23-381, int. 26 ali 20-728 — Tekoči račun SDK: 50103-678-51173 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tisk Tiskarna Ljudska pravica — Ljubljana — GLASILO DOBIJO VSA GOSPODINSTVA V OBČINI BREZPLAČNO — GLASILO NAŠA KOMUNA IZHAJA MESEČNO V NAKLADI 26.000 IZVODOV